

Koronapandemian vaikutus Yritys X Oy:n taloudelliseen tilanteeseen

Pauliina Rokala

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Amk-opinnäytetyö

2022

Tradenomin tutkinto

Tiivistelmä

Tekijä(t)

Pauliina Rokala

Tutkinto

Tradenomi

Raportin/Opinnäytetyön nimi

Koronapandemian vaikutus Yritys X Oy:n taloudelliseen tilanteeseen

Sivu- ja liitesivumäärä

34 + 3

Opinnäytetyössä tutkittiin sitä, miten koronapandemia on vaikuttanut case-yrityksen taloudelliseen tilanteeseen. Koronapandemia puhkesi vuonna 2020, se lähti liikkeelle COVID-19 eli koronavirustaudista. Sen tuomat seuraukset, kuten rajoitukset ovat vaikuttaneet erityisesti palvelualalla toimivien yritysten toimintaan ja täten niiden taloudellisiin tunnuslukuihin. Tässä työssä tutkittiin näitä vaikutuksia case-yrityksen näkökulmasta muodostamalla tunnuslukumuotoinen tilinpäätösanalyysi yrityksen tilikausista 2019, 2020 ja 2021.

Opinnäytetyön tietoperustassa käsiteltiin tutkimusta tukevia aiheita, kuten yrityksen tilinpäätöstä ja sen sisältöä, tilinpäätösanalyysiä ja sen muodostumista sekä tunnuslukuanalyysiä. Työssä tutustuttiin myös siihen, miten yrityksen talouden kokonaisuus muodostuu ja mitä mittareita sen tason tarkastelussa voidaan hyödyntää. Teoriaosuuteen on kerätty tietoa aiheesta käsittelevästä kirjallisuudesta, laista sekä asetuksista.

Tutkimus toteutettiin käyttäen molempia laadullisia sekä määrällisiä tutkimusmenetelmiä. Tutkimus sisälsi tilinpäätösanalyysin, mitä varten aineistoa kerättiin yrityksen tilinpäätöksistä. Kohdeyrityksen valintakriteerinä oli pääsääntöisesti sen toimiala. Tilinpäätösanalyysi toteutettiin tunnuslukuanalyysinä ja siinä laskettiin yrityksen kannattavuutta, vakavaraisuutta sekä maksuvalmiutta mittaavia tunnuslukuja. Laskettujen tunnuslukujen pohjalta, sekä niistä muodostetuilla johtopäätöksillä vastattiin tutkimusongelmaan siitä, miten koronapandemia on vaikuttanut case-yrityksen taloudelliseen tilanteeseen.

Tarkastelujaksolla muutosta yrityksen taloudellisissa tunnusluvuissa on tapahtunut jokaisella osa-alueella. Tutkimustulosten perusteella havaittavissa on, että tilikausi 2020 oli yrityksen taloudellisen tilanteen kannalta kaikista heikoin. Suurin syy tähän johtui yrityksen liikevaihdon voimakkaasta laskusta. Liikevaihdon nousu ja yrityksen toteuttamat toimenpiteet saivat aikaan voitollisen ja yrityksen taloudellisen tilanteen kannalta onnistuneen tilikauden 2021. Todettava on myös, että koronapandemiaa ja sen seurauksia ei tutkimuksessa voitu todistaa olevan syy yrityksen taloudellisen tilan muutoksiin, vaan on sitä pidetty olettamuksena.

Asiasanat

Koronapandemia, tunnuslukuanalyysi, vakavaraisuus, maksuvalmius, kannattavuus

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaus	1
1.2	Opinnäytetyön rakenne ja aineisto	2
2	Tilinpäätös.....	4
2.1	Tase.....	4
2.2	Tuloslaskelma	5
2.3	Liitetiedot	6
2.4	Rahoituslaskelma.....	6
2.5	Toimintakertomus	7
3	Tilinpäätösanalyysi.....	8
3.1	Tilinpäätösanalyysin vaiheet	8
3.2	Tilinpäätöksen oikaiseminen	9
3.3	Tunnuslukuanalyysi	12
3.4	Kannattavuus.....	13
3.5	Vakavaraisuus	15
3.6	Maksuvalmius	17
4	Case yrityksen tunnuslukuanalyysi.....	19
4.1	Tutkimusmenetelmä.....	19
4.2	Tunnuslukuanalyysin prosessi	20
4.3	Tuloslaskelman ja taseen oikaisut.....	20
4.4	Tulokset.....	21
4.4.1	Kannattavuuden tunnusluvut tilikausilla 2019–2021	22
4.4.2	Vakavaraisuuden tunnusluvut tilikausilla 2019–2021.....	25
4.4.3	Maksuvalmiuden tunnusluvut tilikausilla 2019–2021	26
5	Pohdinta.....	29
5.1	Johtopäätökset.....	29
5.2	Tutkimuksen luotettavuus	31
5.3	Opinnäytetyöprosessin ja oman osaamisen arviointi.....	32
	Lähteet	33
	Liitteet.....	35
	Liite 1. Case-yrityksen oikaistu tuloslaskelma tilikausilta 2019–2021	35
	Liite 2. Case-yrityksen oikaistu tase vastaavaa tilikausilla 2019–2021.....	36
	Liite 3. Case-yrityksen oikaistu tase vastattavaa tilikausilla 2019–2021.....	37

1 Johdanto

Vuonna 2020 puhjennut pandemia, mikä johtui COVID-19 eli koronavirustaudista toi mukanaan maailman laajuisesti paljon epävarmuutta yritysten taloudelliseen asemaan sekä tulevaisuuden näkymiin. Yritykset joutuivat mukautumaan tilanteeseen nopealla aikataululla ja mahdollisesti suuremillakin muutoksilla. Muun muassa tulo odotusten uudelleen miettiminen, investointien lykkääminen ja ylipäättään epävarmuus yrityksen jatkosta on voinut olla monilla pinnalla.

Koronapandemian ja siitä aiheutuvien toimenpiteiden, kuten rajoitusten, takia yksityinen kulutus lähti laskuun. Kriisin alussa yksityisen kulutuksen lasku koski erityisesti palveluala. (Tilastokeskus 2021) Vuodesta 2019 vuoteen 2020 yksityinen kulutus laski -4,7 prosenttia ja vuonna 2021 muutos edelliseen vuoteen oli 2,9 prosenttia. (Euro & talous 2021) Yksityisen kulutuksen muutokset voidaan olettaa näkyvän joidenkin yritysten liikevaihdossa ja täten myös niiden taloudellisissa tunnusluvuissa.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, miten hovi- ja teemapuiston toimialla toimivan case-yrityksen taloudellinen tilanne on muuttunut koronapandemian aikana. Selvitys toteutetaan tilinpäätösanalyysinä, missä keskitytään tarkastelemaan yrityksen tilannetta pelkästään tunnuslukujen sekä tilinpäätöksessä esitettyjen tietojen avulla. Tutkimus toteutetaan tapaustutkimuksena, koska siinä halutaan ymmärtää syvemmin jotain tiettyä ilmiötä, mutta sen vaikutusta on rajattu tarkasteltavan vain case-yrityksen näkökulmasta. Toteutuksessa hyödynnetään molempia laadullisen sekä määrällisen tutkimuksen menetelmiä.

Aihe valikoitui omasta mielenkiinnosta sekä halusta kehittää ammattiosaamistani liittyen tilinpäätökseen, sen muodostumiseen sekä analysointiin. Tutkimuksen kohteena oleva case-yritys valikoitui sen toimialan perusteella, sillä olen itse työskennellyt kyseisellä toimialalla kyseisenä ajankohtana. Ajankohtaisuutta työhön tuo sen aiheen rajaus, missä on haluttu esittää erityisesti koronapandemian tuomia vaikutuksia yrityksen talouteen.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaus

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää mikä vaikutus koronapandemialla on ollut hovi- ja teemapuistojen toimialla toimivan yrityksen taloudelliseen tilanteeseen tekemällä tilinpäätösanalyysin tutkimuksen kohteena olevasta case-yrityksestä. Tilinpäätösanalyysi toteutetaan tunnuslukuanalyysimuotoisena, mikä käsittelee yrityksen kolmea viimeisintä tilikautta, joista kaksi viimeistä ajoittuvat korona-ajalle. Työ tulee vastaamaan kysymykseen siitä,

miten korona näkyy yrityksen taloudellisissa tunnusluvuissa tarkastelujaksolla sekä mitä johtopäätöksiä näistä luvuista voidaan tehdä koskien yrityksen taloudellista tilaa.

Yrityksen taloudelliset mittarit luokitellaan kolmeen ryhmään kannattavuus, maksuvalmius sekä vakavaraisuus. Ymmärtääkseen yrityksen taloudellista tilaa onkin tärkeää tarkastella sen kokonaisuutta eikä vain keskittyä esimerkiksi sen kannattavuuteen, sillä esimerkiksi jos yrityksen vakavaraisuus on vahvalla mallilla ei sen kannattavuuden tilapäisellä heikentymisellä välttämättä tarvitse olla suurta vaikutusta sen taloudelliseen tilanteeseen. Tämä työ tuleekin vastaamaan päätutkimusongelmaan kolmen alaongelman kautta.

Pää tutkimusongelma

- Miten yrityksen taloudellinen tilanne on muuttunut koronapandemian aikana?

Alaongelmat

- Miten yrityksen kannattavuus on muuttunut tarkastelujaksolla?
- Miten yrityksen vakavaraisuus on muuttunut tarkastelujaksolla?
- Miten yrityksen maksuvalmius on muuttunut tarkastelujaksolla?

Taulukko 1. Peittomatriisi

Alaongelma	Teoreettinen viitekehys	Tulokset
Miten yrityksen kannattavuus on muuttunut tarkastelujaksolla?	2.2, 3.4	4.4.1, 5.1
Miten yrityksen vakavaraisuus on muuttunut tarkastelujaksolla?	2.1, 3.5	4.4.2, 5.1
Miten yrityksen maksuvalmius on muuttunut tarkastelujaksolla?	2.1, 3.6	4.4.3, 5.1

1.2 Opinnäytetyön rakenne ja aineisto

Opinnäytetyö koostuu johdannosta, teoriaosuudesta, empiriasta sekä lopuksi pohdinnasta. Johdannossa tutustutaan itse opinnäytetyöhön aiheeseen sekä käydään läpi työn tarkoitusta sekä sen muodostumista. Johdantoa seuraa teoriaosuus, minkä tarkoitus tukea tutkimusta. Teoriaosuudessa käydään läpi tilinpäätöstä ja sen rakennetta, tilinpäätösanalyysiä yleisesti sekä tunnuslukuanalyysiä yhtenä tilinpäätösanalyysin muotona. Teoriaosuuteen kerätään tietoa aiheesta koskevasta kirjallisuudesta, laista sekä asetuksista. Teoriaosuuden jälkeen siirrytään työn empiriseen tutkimukseen. Tutkimusosuudessa käydään läpi valittuja menetelmiä sekä toteutetaan itse tutkimus. Tutkimusta varten tietoa kerätään Alma Talent tietopalvelusta mistä on saatavilla yrityksen tilinpäätöstiedot. Empiiri-

senosion aineiston muokkaamisessa sekä tunnuslukujen laskennassa hyödynnetään Microsoft Excel tietojärjestelmää. Empiiriseen osuuteen kuuluu myös tämän työn viimeinen luku eli pohdinta. Tässä osiossa käydään läpi tutkimuksen tulosten johtopäätöksiä ja sen luotettavuutta sekä toteutunutta opinnäytetyön prosessia.

2 Tilinpäätös

Tilinpäätös on kirjanpitovelvollisen tilikauden loputtua laadittava taloudellinen selvitys yrityksen tilinpäätöspäivänä olevasta taloudellisesta tilasta. Tilinpäätös on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä, tilikausi on tavallisesti yrityksillä 12 kuukautta eli yhden kalenterivuoden. Tilinpäätökset kiinnostavat erityisesti yrityksen ulkoisia sidosryhmiä kuten sijoittajia sekä toimii pohjana yrityksen veroilmoitukselle. (Kerbs 2020, 99)

Suomessa kirjanpitovelvollinen voi laatia tilinpäätöksen joko suomalaisen normiston taikka kansainvälisen IFRS-tilinpäätöksen määräysten mukaisesti. IFRS tulee sanoista International Financial Reporting Standards ja sillä viitataan maailmanlaajuisesti noudatettavaan tilinpäätösstandardeihin, joiden tarkoituksena on säädellä sitä, miten ja mitä informaatiota yritykset esittävät sijoittajille sekä muille yrityksen taloudellisen informaation käyttäjille. (Haaramo & Palmuaro & Peill 2018, 16–18) Kirjanpitolaki 7a luku 2 pykälä määrittelee, että IFRS-tilinpäätös on pakollinen niille pörssiyrityksille, jotka ovat laskeneet liikkeelle toisessa Euroopan maan markkinoilla kauppakohteena olevia arvopapereita, mutta muille vapaaehtoinen. (kirjanpitolaki 30.12.1997/1336) Suomalainen normisto koostuu pääosin kirjanpitolaista- ja asetuksesta sekä muista tilinpäätöstä käsittelevistä normeista kuten kirjanpitolautakunnan lausunnoista. (Salmi 2020, luku 2)

Tilinpäätöksen tarkoitus on kuvata yrityksen tilikauden aikaisia tapahtumia kuten tulojen muodostumista, varojen hankintaa ja niiden käyttöä sekä ylipäätään yrityksen tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa. Tilinpäätöksen muodostaa yrityksen tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä liitetiedot. Yrityksen ollessa julkinen osakeyhtiö, osuuskunta tai yksityinen osakeyhtiö, joka ei ole mikro- tai pienyritys yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö tulee tilinpäätökseen liittää myös toimintakertomus. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 24)

2.1 Tase

Yrityksen todellisen taloudellisen aseman tilanne selviää sen taseesta. Taseen tehtävänä on kertoa yrityksen varallisuuden ja velkojen arvo tiettyinä päivinä, eli tässä tapauksessa tilinpäätöspäivänä. Taseella on suuri merkitys analysoitaessa yrityksen toimintaa, sillä taseessa esitettyjen tietojen perusteella saadaan selvitettyä yritystoiminnalle olennaisia tunnuslukuja liittyen maksuvalmiuteen sekä vakavaraisuuteen. (Ahosola & Ahosola 2020, 70)

Taseen arvostamisessa tulee käyttää erityistä huolellisuutta sillä taseen saldot siirtyvät tilikaudesta toiseen ja sidosryhmille halutaan antaa mahdollisimman todenmukainen kuva

yrittäjän taloudellisesta tilasta. Yrittäjän tase rakentuu kahdesta puolesta: vastaavista sekä vastattavista. Vastaavat kuvaavat sitä mitä omaisuutta yrityksellä on, kun taas vastattavat sitä miten tämä omaisuus on rahoitettu. Näiden kahden puolen tulee olla samansuuruiset. (Ahosola, Ahosola 2020, 70)

Taseen vastaavat puoli esittää mitä omaisuutta yrityksellä on. Se jaetaan pysyviin vastaaviin sekä vaihtuviin vastaaviin. Nämä kaksi eroaa toisistaan pääsääntöisesti siten, että pysyvät vastaavat on yrityksen varallisuutta, minkä tarkoitettu tuottamaan tulosta useana tilikautena, kuten koneet ja kalusto, kun taas vaihtuvat vastaavat ovat yrityksen muuta varallisuutta, joiden tuotot on tarkoitettu realisoitavan 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä. Tähän lukeutuvat yrityksen saamiset sekä vaihto-omaisuus. (Kerbs 2020, 60–61)

Taseen ns. velkapuoli eli vastattavaa kuvaa sitä, miten vastaavaa puoli on rahoitettu. Tältä puolelta tasetta selviää mistä yrityksen pääoma koostuu ja kuinka suuri osa pääomasta on yrityksen omaa pääomaa ja kuinka paljon vierasta pääomaa. Omapääoma muodostuu yrityksen kerryttämistä voitoista sekä omistajien sijoituksista. Muu yrityksen pääoma on vierasta pääomaa mikä on peräisin ulkopuolisilta rahoittajilta, näillä on aina takaisinmaksuvelvollisuus. (Kerbs 2020, 70–71)

2.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelman tehtävänä on esittää yrityksen taloudellinen suoritus tilikauden aikana, eli yrityksen tulos. Laskelmassa esitetään kauden aikana ansaitut tulot sekä näiden saavuttamiseksi käytetyt resurssit. Jos näiden resurssien, eli toisin sanoen kulujen, osuus on suurempi kuin ansaittujen tulojen, jää yrityksen tulos tappiolliseksi eli syntyy liiketappio. Toisin päin mentäessä syntyy liikevoitto. (Seppänen 2011, 38)

Suomessa tuloslaskelman tarkemman sisällön määrää kirjanpitoasetus sekä valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrittäjän tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista. Pääsääntöisesti Suomessa on käytössä kaksi eri kaavaa tuloslaskelman esittämiseen, jotka ovat kululajikohtainen ja toimintokohtainen tuloslaskelma. Asetus määrää erikseen myös aatteellisen yhteisön ja säätiön sekä kiinteistön tuloslaskelman. (Salmi 2020, luku 2)

Kululajikohtaisessa tuloslaskelmassa kulut on jaoteltu kulukohtaisesti ostoihin, henkilöstökuluihin, poistoihin ja arvonalentumisiin sekä muihin liiketoiminnan kuluihin. Nämä kulut vähennetään liikevaihdosta siinä järjestyksessä mitä kiinteämmin kulu liittyy yrityksen liikevaihdon saavuttamiseen. Toimintokohtaisessa tuloslaskelmassa liikevaihdosta vähennetään ensin hankinnan ja valmistuksen kulut, jolloin saadaan niin sanottu bruttokate. Bruttokate kertoo kuinka paljon liikevaihdosta jää jäljelle sen jälkeen, kun siitä on vähennetty

sen saavuttamiseksi käytetyt kulut. Tämän jälkeen luvusta vähennetään myynnin ja markkinoinnin kulut, hallinnon kulut ja liiketoiminnan muut kulut milloin päästään välitulokseen liikevoitto. Tämä välitulos on sama, riippumatta siitä kumpaa tuloslaskelman kaavaa käytetään. (Ahosola, Ahosola 2020, 20–21)

2.3 Liitetiedot

Liitetiedot ovat tasetta, tuloslaskelmaa sekä rahoituslaskelmaa täydentäviä tietoja. Niiden tarkoitus on varmistaa, että tilinpäätöksessä annetaan yrityksen toiminnasta kirjanpitolain mukainen oikea ja riittävä kuva. Tarkemmat liitetietojen sisällöt määrää kirjanpitoasetus. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 155)

Tuloslaskelmaa täydentäviä tärkeimpiä liitetietoja ovat esimerkiksi selvitys liiketoiminnan muista tuotoista, pysyvien vastaavien arvonalentumiset, selvitykset suunnitelman mukaisista poistoista sekä oleellisista pakollisista varauksista. Taseen eriä tarkentavia liitetietoja taas ovat esimerkiksi selvitykset aktivoituista kehittämismenoista, aineettomien oikeuksien ja muiden pitkävaikutteisten menojen arvostus- ja jaksotuseriaatteista saamiset saman konsernin yrityksiltä sekä arvonkorotusten periaatteet. (Salmi 2020, luku 2)

2.4 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma on tilinpäätöksen osa missä yrityksen rahavirta jaetaan kolmeen osaan: liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin. Sen tarkoituksena on antaa selvitys yrityksen tilikaudella hankituista varoista sekä niiden käytöstä. Rahoituslaskelma on pakollinen vain suuryrityksille ja yleisen edun kannalta merkittävillä yhteisöillä ja sen sisällöstä tarkemmin määrää kirjanpitoasetus. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 152–154)

Taulukko 2. Esimerkki rahoituslaskelman muodostumisesta (mukaillen Leppiniemi & Kykkänen 2019, 152)

Liiketoiminnan rahavirta
Tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut maksut +
Aineiden ja tarvikkeiden maksut -
Henkilöstölle maksetut palkat palkkiot -
Saadut avustukset +
Investointien rahavirta
Investoinnin aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin -
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnit +
Lainasaamisten lisäys/vähennys +/-
Rahoituksen rahavirta

Maksullinen oman pääoman lisäys +

Maksetut korot -

2.5 Toimintakertomus

Koska tilinpäätöksessä on kirjanpitolain (1336/1997) luku 3 pykälä 2 mukaan annettava riittävä ja oikea kuva yrityksen toiminnasta tulee joidenkin kirjanpitovelvollisten sisältää tilinpäätöksen yhteyteen toimintakertomus. Toimintakertomuksessa tulee olla selvitykset kirjanpitovelvollisen toiminnan kehityksestä ja tuloksellisuudesta, taloudellisesta tilanteesta sekä merkittävimmistä riskeistä. Siinä pitää myös ilmoittaa muun muassa tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat, arvio tulevasta kehityksestä sekä selvitys mahdollisten tutkimus- ja kehitystoimien laajuuksista. (Salmi 2020, luku 2)

Toimintakertomus on tilinpäätöksestä irrallaan oleva dokumentti. Se ei siis sisälly itse tilinpäätökseen vaan on enemmänkin sen liitteenä. Toimintakertomus on pakollinen julkisille osakeyhtiöille, sellaisille osuuskunnille ja yksityisille osakeyhtiöille, jotka eivät ole mikro- tai pienyrityksiä sekä yleisen edun kannalta merkittäville yhteisöille. (Salmi 2020, luku 2)

3 Tilinpäätösanalyysi

Tämä luku käsittelee tarkemmin sitä mikä tilinpäätösanalyysi on, ja mitkä ovat sen vaiheet sekä mahdolliset eri menetelmät. Luvussa tutustutaan myös tarkemmin tunnuslukuanalyysiin ja sen sisältämiin tunnuslukuihin, niiden laskentakaavoihin sekä mahdollisiin niille asetettuihin viitearvoihin.

Tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on verrata yrityksen taloudellista tilannetta muihin markkinoilla oleviin saman toimialan yrityksiin ja toteuttaa myös yrityksen sisäistä vertailua eri tilikausien välillä. Sen tarkoituksena on myös avustaa yrityksen päätöksentekoa sekä toisaalta tarkastella jo tehtyjen päätösten tavoitteiden saavuttamista. (Kallunki 2022, 15–16) Tilinpäätösanalyysi muodostetaan tilinpäätöksessä sekä sen liitetiedoissa esitettyjen tietojen pohjalta, ja koska tiedon tarve yrityksen taloudellisesta tilasta vaihtelee tiedon hyväksikäyttäjien kesken, on tilinpäätösanalyysin muodostamisessa suotavaa miettiä mitä informaatiota halutaan tuottaa ja kenelle. Näin analyysi saadaan muodostettua palvelemaan sen kohderyhmää parhaiten. (Salmi 2020, luku 3)

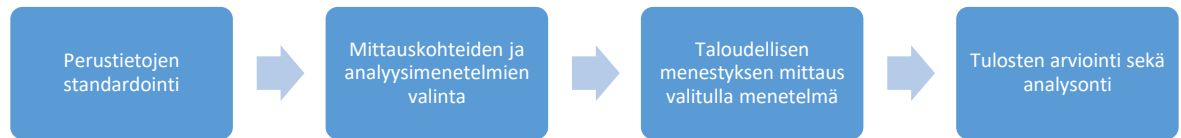
Tilinpäätöstä analysoidessa ei ole vain yhtä oikeaa tapaa vaan erilaisia tapoja analyysin muodostamiseen on useita. Salmi luokittelee tavallisimpiin tilinpäätösanalyysiin analyysit kuten toimiala-analyysi, missä arvioidaan koko toimialan menestystä. Yritysanalyysi, eli koko yritystoiminnan mukaan lukien talous, johto, tuotteet ja toimintaympäristön kattava analyysi. Perinteinen tilinpäätösanalyysi, mikä kohdistuu yksittäiseen yritykseen tai konserniin ja perustuu tilinpäätöksen perusteella laskettaviin tunnuslukuihin ja niiden vertailuun sekä sijoitusanalyysi missä keskitytään ulkopuolisiin lainanantajien ja pääomasijoittajien intresseihin kuten yrityksen arvo ja sen tulevaisuuden odotukset. (Salmi 2020, luku 4)

3.1 Tilinpäätösanalyysin vaiheet

Tilinpäätösanalyysin ensimmäinen vaihe on tilinpäätöksessä esitettyjen tietojen standardointi. Standardointi tapahtuu oikaisemalla tuloslaskelman ja taseen tietoja niin, että aineisto saadaan vastaamaan yrityksen todellista tilaa. Seuraavassa vaiheessa valitaan mitattavat kohteet sekä analyysimenetelmä. Näiden valintaan vaikuttaa analyysin käyttötarkoitus sekä se kenelle tietoa halutaan tuottaa. (Niskanen & Niskanen 2003, 19)

Kun on selvillä mitä ja kenelle halutaan tuottaa, voidaan siirtyä seuraavaan vaiheeseen missä tutkitaan yrityksen taloudellista menestystä valitulla analyysimenetelmällä. Niskanen ja Niskanen (2003) määrittelevät yleisimmin käytettäviin menetelmiin prosenttilukumuotoinen tilinpäätösanalyysi, trendianalyysi, tunnuslukuanalyysi sekä kassavirta analyysin. Analyysin viimeisessä vaiheessa sekä yhdestä tärkeimmistä vaiheista jotta analyysi

saadaan tuottamaan informaatiota, on saatujen tulosten arvioiminen sekä syy-seuraussuhteiden lukujen muodostumiseen selvittäminen (Niskanen & Niskanen 2003, 19–20)

Kuva 1. Tilinpäätösanalyysin vaiheet (Niskanen & Niskanen 2003, 19–20)

3.2 Tillinpäätöksen oikaiseminen

Vaikka tilinpäätöksen laatiminen on tarkoin säänneltyä, on siinä esitettäviä eriä mahdollista manipuloida haluttuun suuntaan. Tätä kutsutaan myös tuloksenjärjestelyksi. Varsinkin tunnuslukuanalyysissä on oleellista oikaista tilinpäätöksessä esitettyjä tietoja siten, että niihin ei olla sovellettu näitä normiston sallimia tuloksenjärjestely menetelmiä, jotta analyysistä saadaan mahdollisimman vertailukelpoinen. Oikaisuja tehdään niin tuloslaskelmaan kuin taseeseenkin (Niskanen & Niskanen 2003, 59–60)

Oikaistussa tuloslaskelmassa järjestetään virallisen tuloslaskelman erät oikaistun tuloslaskelman kaavan mukaisesti. Tarkoituksena on eliminoida tuloksista satunnaisia tuloja sekä kuluja, käytännössä siis niitä eriä, jotka eivät kuulut yrityksen säännölliseen liiketoimintaan. Oikaistuun tuloslaskelmaan on myös lisätty kokonaan uusi erä käyttökate mitä ei kirjanpitolain perusteella virallisessa tuloslaskelmassa esitetä. Käyttökate kertoo paljon yrityksen liikevaihdosta jää jäljelle sen jälkeen, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut. Toisin sanoen yrityksen käyttökate on erä minkä tulee kattaa kaikki tuloslaskelmassa sen jälkeen tulevat erät, jotta yrityksen tilikausi olisi voitollinen. (Niskanen & Niskanen 2003, 61–62)

Taulukko 3. Oikaistun tuloslaskelman kaava (mukaillen Niskanen, Niskanen 2003. 62)

Liikevaihto

+ Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan tuotot yhteensä

- Aine- ja tarvikekäyttö
- Ulkopuoliset palvelut
- Henkilöstökulut
- Laskennallinen palkkakorjaus

- Liiketoiminnan muut kulut
- /+ Valmisteveraston muutos

Käyttökate

- Suunnitelman mukaiset poistot
- Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä
- Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset

Liiketulos

- + Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista
- + Muut korko- ja rahoitustuotot
- Korkokulut ja muut rahoituskulut
- +/- Kurssierot
- Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset
- Välittömät verot

Nettotulos

- + Satunnaiset tuotot
- Satunnaiset kulut
- Konserniavustus

Kokonaistulos

- +/- Poistoeron lisäys/vähennys
- +/- Verotusperusteisten varausten lisäys/vähennys
- + Laskennallinen palkkakorjaus
- +/- käyvän arvon muutokset
- +/- Muut tuloksen oikaisut

Tilikauden tulos

Tase oikaistaan, jotta saadaan poistettua sellaiset erät, jotka eivät todellisuudessa tule tuottamaan enää tulosta sekä tuoda esiin sellaiset olennaiset varallisuudet, joita ei olla taseeseen merkitty. (Salmi 2020, luku 5) Vaikka taseen oikaisu tapahtuu pitkälti uudelleen nimeämällä ja järjestelemällä viralliseen taseen eriä voi oikaisulla olla suurikin merkitys esimerkiksi laskettaviin tunnuslukuihin. (Niskanen & Niskanen 2003, 84)

Taseen vastaavat puolen tyypillisimpiä oikaisutarpeita esiintyy usein kohdassa aineettomat hyödykkeet. Oikaisun tarve muodostuu, jos yritys on virallisessa tilinpäätöksessä aktiivoinut perustamis- ja tutkimusmenoja. Näitä ei oikaistussa taseessa säilytetä, vaan erä poistetaan kokonaan. Samansuuruinen osa vähennetään myös vastattavaa puolen omasta pääomasta. Toinen tyypillinen vastaavan puolen oikaisu on kokonaan uusi erä leasing vastuukanta. Leasing vastuukanta lisää kuvamaan tulevien vuosien leasingmaksujen määrää. Tämä erä löytyy yrityksen tilinpäätöksen liitetiedoista. Muut vastaavaa puolen oikaisut ilmenevät lähinnä erien uudelleen järjestelemällä. Erien uudelleen järjestämisellä ei ole vaikutusta taseen loppusummaan, mutta esimerkiksi tapauksessa, jossa yrityksellä on virallisessa taseessa kirjattuna pitkäaikaisia saamia vaihtuviin vastaaviin, siirretään nämä niiden pitkäaikaisuuden takia oikaistussa taseessa pysyviin vastaaviin. Tämä

oikaisu vaikuttaa esimerkiksi maksuvalmiuden tunnuslukuihin. (Niskanen & Niskanen 2003, 70–75)

Vastattavaa puolen oikaisut heijastuvat paljon vastaavaa puolelle tehdyistä oikaisuista esimerkiksi, jos vastaavaa puolella on ollut oikaisuvaatimuksia aineettomissa hyödykkeissä, tulee vastaavasti sama määrä oikaista myös vastattavaa puolelta. Myös erä leasing vastuukanta lisätään taseen tällekin puolelle. Mikäli yritys ei ole siirtänyt virallisessa tilinpäätöksessään sen poistoerosta yhtiöverokannan mukaista osuutta laskennalliseen verovelkaan tulee tämä erä oikaista. Muita taseen vastattavaa puolen oikaisuja ilmenee pitkälti erien uudelleen järjestelemisellä. (Niskanen & Niskanen 2003, 77–83)

Taulukko 4. Oikaistun taseen kaava (mukaillen Niskanen & Niskanen 2003 70–71, 78)

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet
Tutkimusmenot
Kehitysmenot
Liikearvo
Muut aineettomat hyödykkeet
Aineettomat hyödykkeet yhteensä

Maa- ja vesialueet
Rakennukset ja rakennelmat
Koneet ja kalusto
Muut aineelliset hyödykkeet
Aineelliset hyödykkeet yhteensä

Sijoitukset:
Sisäiset osakkeet ja osuudet
Muut osakkeet ja osuudet
Sisäiset saamiset
Muut saamiset ja sijoitukset

Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä

Leasing vastuukanta

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet
Keskeneräiset tuotteet
Valmiit tuotteet
Muu vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus yhteensä

Myyntisaamiset
Sisäiset myyntisaamiset
Muut sisäiset saamiset

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Osakepääoma
Ylikurssirahasto
Muut rahastot
Kertyneet voittovarot
Tilikauden tulos
Pääomalainat

Oma pääoma yhteensä

Poistoero

Oikaistu omapääoma yhteensä

VIERAS PÄÄOMA

Lainat rahoituslaitoksilta
Eläkelainat
Saadut ennakot
Sisäiset velat
Muut pitkäaikaiset velat
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä
laskennallinen verovelka

Leasingvastuukanta

Korolliset lyhytaikaiset velat
Saadut ennakot
Sisäiset ostovelat
Ostovelat
Muut korottomat velat

Lyhytaikainen vieraspääoma yhteensä

Vastattavaa yhteensä

Muut saamiset

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä

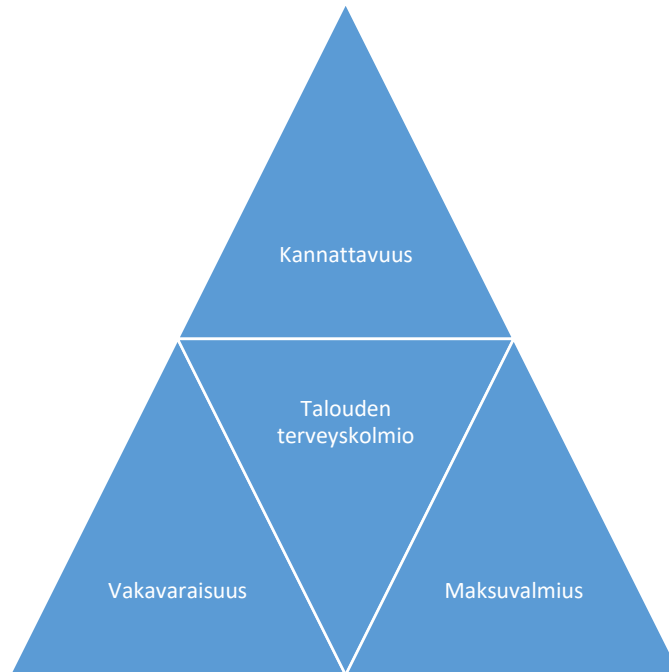
Raha ja pankkisaamiset

Vastaavaa yhteensä

3.3 Tunnuslukuanalyysi

Tunnuslukuanalyysi on yksi perinteisemmistä tilinpäätösanalyysin muodoista missä keskitytään pelkästään yrityksen taloutta mittaviin tunnuslukuihin, erityisesti sen hyödyn perusteena on sen vertailukelpoisuus. Tunnuslukuanalyysissä on oltava siis aina vertailun kohde. Se voi olla esimerkiksi yrityksen kilpaileva yritys, toimialan keskiarvo, tai omien tunnuslukujen ajallinen kehitys. Tunnuslukujen tarkoituksena on toimia mittareina, joilla mitataan yrityksen taloudellista suorituskykyä. Ne lasketaan yrityksen tilinpäätöksessä esitettyjen lukujen pohjalta, täten myös niiden tarkkuuden katsotaan pohjautuvan esitettyjen tietojen oikeellisuuteen. Tunnusluvut jaetaan usein kolmeen ryhmään mittaamaan yrityksen kannattavuutta, maksuvalmiutta sekä vakavaraisuutta. (Niskanen & Niskanen 2003, 110–111)

Tarkasteltaessa yrityksen taloudellista tilaa on tärkeä tarkastella kaikkia kolmea osa-aluetta eli kannattavuutta, maksuvalmiutta sekä vakavaraisuutta. Nämä kolme osa-aluetta muodostavat niin sanotun yrityksen talouden terveyskolmion. Talouden terveyskolmio ajattelu perustuukin siihen, että yrityksen talouden katsotaan olevan terveellä mallilla, mikäli kaikki nämä osa-alueet ovat yrityksen taloudessa kunnossa sillä myös kaikki nämä osa-alueet ovat kytköksissä toisiinsa. (Alhola & Lauslahti 2000, 148)

Kuva 2. Yrityksen talouden terveyskolmio (Alhola & Lauslahti 2000, 148)

3.4 Kannattavuus

Terveyskolmion yhdessä kärjessä olevaa kannattavuutta voidaan pitää yhtenä yrityksen talouden tärkeimmistä tekijöistä. Kannattavuudella mitataan yrityksen voiton tuottamiskykyä. Peruseriaate tälle on hyvinkin yksinkertainen, yrityksen tulojen tulee olla suuremmat kuin sen kulut. (Vilkkumaa 2017, 32) Kannattava toiminta onkin yritysten toimintaedellytyksen kannalta elintärkeää. Jos kannattavuus on niin heikko, että yritys tuottaa tappiota ja näin ollen menettää omaa pääomaansa ei toiminta voi jatkua pitkään. Kannattavuutta mitataan eri mittareiden eli tunnuslukujen avulla, tunnusluvut jaetaan usein liikevaihtoon sekä pääomiin suhteutettuihin mittareihin. (Alma talent, s.a.)

Käyttökate eli EBITDA (earnings before interest, taxes, depreciation and amortization) saadaan kun liiketulokseen lisätään poistot ja arvonalentumiset. Periaatteessa luku siis kertoo kuinka paljon yrityksen liikevaihdosta jää katetta sen jälkeen, kun siitä vähennetään sen toimintakulut. (Alma talent s.a.)

Käyttökate = Liiketulos + poistot ja arvonalentumiset

Käyttökate-% = Käyttökate / Liiketoiminnan tuotot yhteensä * 100

Kuva 3. Käyttökatteen ja käyttökate-% laskukaava (mukaillen Alma talent s.a.)

Lukua käytetään vertaillessa saman toimialan yrityksiä, vaikkakin se ei ole silloinkaan täysin vertailukelpoinen sillä jotkut yritykset omistavat kokonaan kalustonsa ja jotkut vuokraavat ne. Jälkimmäisessä tapauksessa lukeutuvat niistä syntyvät kulut kuuluvat kulueriin ennen käyttökatetta. (Yritystutkimus 2017, 64) Käyttökateprosentille ei ole annettu yleispäteviä viitearvoja vaan sen tulkinnassa tulee ottaa huomioon yrityksen toimiala sekä pääomarakenne. Käyttökatteen tulee kuitenkin olla riittävän suuri, että siitä pystytään vähentämään tilikaudelle kuuluvat poistot, rahoituserät sekä verot, jotta yrityksen toiminta olisi voitollista. (Alma talent s.a.)

Liiketulos eli EBIT (earnings before interest and taxes) on oikaistun tuloslaskelman välitulos. Se kertoo yrityksen tuloksen ennen rahoituseriä sekä veroja. Ero virallisen tuloslaskelman liikevoittoon on tehtyjen oikaisujen määrä kuten esimerkiksi satunnaisiin erin tehdyt siirrot. (Yritystutkimus 2017, 64)

Liiketulos = Liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot – toimintakulut – poistot ja arvonalentumiset

Liiketulos-% = $100 * \text{liiketulos} / \text{liikevaihto}$

Kuva 4. Liiketuloksen ja liiketulos-% laskukaava (mukaillen Alma talent s.a.)

Tunnusluku soveltuu parhaiten yksittäisen yrityksen kehityksen sekä saman toimialan yritysten väliseen vertailuun ja koska liiketulos kertoo yrityksen tuloksen ilman rahoituskuluja, ei saman toimialan yritysten välisessä vertailussa niiden velkaisuudella ole merkitystä. Liiketuloksen ollessa se erä minkä pitäisi kattaa yrityksen rahoituskulut, verot sekä voitonjako sen tason tulkintaan vaikuttaa paljolti yrityksen pääomarakenne. (Alma talent)

Nettotulos on oikaistun tuloslaskelman välitulos. Sitä voidaan pitää yrityksen varsinaisena tuloksena ja se toimii useimmiten pohjana muun muassa voitonjakopäätökselle. Nettotulos saadaan, kun lasketaan liiketulokseen rahoitustuotot ja vähennetään rahoituskulut ja verot. (Yritystutkimus, 2017. 65)

Nettotulos = Liiketulos + rahoitustuotot – rahoituskulut – verot

Nettotulos-% = $\text{Nettotulos} / \text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä} * 100$

Kuva 5. Nettotuloksen ja nettotulos-% laskukaava (mukaillen Alma talent s.a.)

Tunnusluku sopii eri toimialojen yritysten väliseen vertailuun. Sille ei olla asetettu yleispäteviä viitearvoja vaan sen tason tulkintaan vaikuttaa paljon yrityksen toimiala, pääomarakenne sekä voitonjakotavoitteet. Kuitenkin, jotta yrityksen toiminta olisi kannattavaa tulee nettotuloksen olla positiivinen. (Alma talent s.a.)

Oman pääoman tuotto-% kuvaa paljonko omalle pääomalle on kertynyt voittoa tilikauden aikana. Se siis kertoo, kuinka hyvin yritys pystyy huolehtimaan omistajien sijoittamista pääomasta ja on täten yksi omistajien tärkeimmistä kannattavuuden mittareista. (Yritystutkimus, 2017. 68)

$$\text{Oman pääoman tuotto-%} = \text{Nettotulo} / \text{oikaistu oma pääoma} * 100$$

Kuva 6. Oman pääoman tuotto-% laskukaava (mukaillen Alma talent s.a.)

Oman pääoman tuotto-%:n tulkintaan vaikuttaa omistajien omat tuottovaatimukset. Lähtökohtaisesti kuitenkin yrityksen on kyettävä tuottamaan tuottoa vieraan pääoman lisäksi myös omalle pääomalle. Luvulle on annettu alla olevat viitearvot (Alma talent s.a.)

yli 20 %	Erinomainen
15 %-20 %	Hyvä
10–15 %	Tyydyttävä
5–10 %	Välttävä
alle 5 %	Heikko

3.5 Vakavaraisuus

Vakavaraisuudella tarkoitetaan yrityksen kykyä suoriutua sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Se kuvaa yrityksen pääoman terveyttä vertaamalla yrityksen omaa pääomaa sen vieraaseen pääomaan. Vakavaraisena yrityksenä voidaan pitää yritystä, jonka vieraan pääoman osuus sen kokonaispääomasta ei ole liian suuri. Jos yrityksellä on huono vakavaraisuus ei se välttämättä pysty selviytyä vieraan pääoman rahoittamisesta huonoina aikoina. (Niskanen & Niskanen 2003, 130)

Omavaraisuusaste kertoo sen, kuinka paljon yrityksen varallisuutta on rahoitettu omalla pääomalla. Tunnusluvun avulla voidaan arvioida yrityksen tappion sietokykyä sekä vakavaraisuutta.

$$\text{Omavaraisuusaste-\%} = \text{Oma pääoma} / (\text{oikaistun taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}) * 100$$

Kuva 7. Omavaraisuusaste-% laskukaava (mukaillen Alma talent s.a.)

Yrityksen oma pääoma toimii puskurina mahdollisia tappiota vastaan. Kun yrityksellä on tarpeeksi omaa pääomaa verrattuna kokonaispääomaan antaa se yritykselle turvaa kohdata mahdollisia huonompiakin tilikausia ilman riskiä sen toiminnan jatkuvuudesta. Omavaraisuusasteen tulkitsemiselle on asetettu viitearvot, kuitenkin on hyvä muistaa, että omavaraisuusaste on myös usein riippuvainen yrityksen iästä, sillä uusilla yrityksillä on usein suurempi velkaantuneisuus. (Alma talent s.a.)

yli 50 %	Erinomainen
35–50 %	Hyvä
25–35 %	Tyydyttävä
15–25 %	Välttävä
alle 15 %	Heikko

Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa velkojen suhdetta liikevaihtoon. Jos yrityksellä on paljon velkaa, vaatii se myös siltä hyvää kannattavuutta kattaakseen vieraan pääoman velvoitteet. (Yritystutkimus 2017, 70)

$$\text{Velka-\%} = (\text{Oikaistun taseen velat} - \text{saadut ennakot}) / \text{liikevaihto} * 100$$

Kuva 8. Suhteellisen velkaantuneisuuden-% laskukaava (mukaillen Alma talent s.a.)

Luku soveltuu vain saman toimialan yritysten väliseen vertailuun sekä sen tulkintaa pidetään toimialasidonnaisena, mutta yritystutkimus (2017) on myös asettanut sille alla olevat viitearvot. (Yritystutkimus 2017, 70)

Alle 40 %	Hyvä
40–80 %	Tyydyttävä
Yli 80 %	Heikko

3.6 Maksuvalmius

Maksuvalmiuden tunnusluvut ovat tärkeitä mittareita sillä ne kuvaavat yrityksen kykyä selviytyä maksuistaan ajallaan. Luonteeltaan maksuvalmiutta on kahdenlaista: dynaamista sekä staattista. Dynaamista maksuvalmiutta mitataan yrityksen kassavirtalaskelman avulla ja sitä käytetään mittamaan yrityksen tulorahoituksen riittämistä hoitamaan maksuvelvoitteita tilikauden aikana. Staattinen näkökulma keskittyy tiettyyn hetkeen kuten tilinpäätöshetkeen ja siinä mitataan nopeasti rahaksi muutettavan omaisuuden sekä lyhyiden velkojen välistä suhdetta. (Yritystutkimus 2017, 74). Koska tämä opinnäytetyö pohjautuu yrityksen tilinpäätöshetkiin, käsittelemme vain tunnuslukuja, jotka ovat luonteeltaan staattisia.

Quick ratio eli happotesti mittaa sitä, kuinka yritys selviytyy lyhytaikaisista veloistaan nopeasti rahaksi muutettavalla omaisuudellaan. Quick ratio kertoo siis yrityksen kassavalmiuden. Luvulle on asetettu alla olevat viitearvot. (Alma talent s.a.)

Yli 1,5	erinomainen
1–1,5	hyvä
0,5–1	tydyttävä
0,3–0,5	välttävä
Alle 0,3	heikko

Quick ratio = (Lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset + rahoitusarvopaperit) / (lyhytaikainen vieras pääoma – lyhytaikaiset saadut ennakot)

Kuva 9. Quick ration laskukaava (mukaillen Alma talent s.a.)

Luvun suositusarvo on 1 ja tarkoittaa se sitä, että yrityksen rahoitusomaisuus kattaa yrityksen lyhytaikaiset velat kokonaan. Heikompi arvo voi olla kuitenkin joillekin toimialoille olennaista etenkin tapauksissa milloin yrityksen pääoma sitoutuu paljolti sen vaihto-omaisuuteen, tällöin kuitenkin yritykseltä vaaditaan hyvää ja vakaata tulorahoitusta. (Alma talent s.a.)

Current ratio eroaa quick ratiosta siten, että siinä tarkastelujakso on pidempi. Tunnusluvuun otetaan mukaan yrityksen vaihto-omaisuus, mikä olisi nopeasti realisoitavissa selvitäkseen lyhytaikaisista velvoitteista. (Yritystutkimus 2017, 75)

$$\text{Current ratio} = (\text{vaihto-omaisuus} + \text{lyhytaikaiset saamiset} + \text{rahat ja pankki-} \\ \text{saamiset} + \text{rahoitusarvopaperit}) / \text{lyhytaikainen vieraspääoma}$$

Kuva 10. Current ratio laskukaava (mukaillen Alma talent s.a.)

Yli 2,5	Erinomainen
2–2,5	Hyvä
1,5–2	Tyydyttävä
1–1,5	Välttävä
Alle 1	Heikko

Staattisten maksuvalmiuden tunnuslukuja tarkasteltaessa on hyvä muistaa, että luku kertoo vain yhden päivän tilanteen. Niiden tulkinnassa on erityisesti hyvä keskittyä sen kehityksen suuntaan. Ideaali tilanne tietenkin olisi, että yrityksen rahoitusomaisuus riittäisi täysin kattamaan sen juoksevat kulut. Mikäli tosin yrityksen maksuvalmiuden tunnusluku on hyvin korkea voi se kieliä kassavarojen tehottomasta käytöstä mikä taas voi hidastaa yrityksen kasvua. Molemmat tunnusluvut sopivat saman toimialan yritysten väliseen vertailuun. (Alma talent s.a.)

4 Case yrityksen tunnuslukuanalyysi

Tämä luku käsittelee opinnäytetyön empiriaosuutta. Opinnäytetyön tarkoituksena on ratkaista pääongelma eli miten case yrityksen taloudellinen tilanne on muuttunut koronapandemian aikana. Pääkysymykseen etsitään vastausta ratkaisemalla kolme alaongelmaa koskien yrityksen kannattavuuden, vakavaraisuuden sekä maksuvalmiuden kehitystä valitulla tarkastelujaksolla. Tutkimus toteutetaan muodostamalla tunnuslukuanalyysi, joka käsittelee case-yrityksen tilikausia 2019, 2020 ja 2021. Tunnuslukuanalyysiä varten aineistoa kerättiin yrityksen virallisista tilinpäätöksistä ja sitä on standardoitu, jotta tunnusluvuista saadaan laskettua mahdollisimman vertailukelpoisia. Lasketut tunnusluvut esitetään tässä luvussa ja tulosten pohdinta sekä johtopäätökset esitetään kappaleessa 5.

Case-yrityksenä on huvi- ja teemapuiston toimialan yritys, jonka toimialaluokitus on 93210. Kohdeyritys valikoitui sen toimialan perusteella, sillä halusin rajata työni koskevan juuri kyseistä toimialaa oman mielenkiinnon vuoksi.

4.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmällä tarkoitetaan tapaa miten tutkimuksen aineisto kerätään ja miten sitä analysoidaan. Menetelmät voidaan jakaa karkeasti kahteen osaan: laadullisiin ja määrällisiin. Laadullinen tutkimus eli kvalitatiivinen tutkimus on tutkimusmenetelmä, jossa tietoa kerätään usein haastattelujen, kyselyjen ja havainnointien avulla. Siinä tarkoituksena on ymmärtää syvemmin tutkittavaa ilmiötä ja sen tulokset ovat usein kuvailevia ja ymmärrettäviä. Määrällisessä eli kvantitatiivisessa tutkimuksessa käytetään tyypillisesti laskennallisia ja tilastollisia menetelmiä kohteen tai ilmiön ymmärtämistä varten. (Koppa 2015)

Tämä opinnäytetyö toteutetaan niin sanotulla monimenetelmällä, sillä siinä on sekä kvalitatiivisen, että kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän piirteitä. Kvantitatiivinen tutkimusote tulee siitä, että tutkimuksen aineisto on numeerista sekä sen analysoinnissa käytetään laskennallista menetelmää. Tutkimus on myös kvalitatiivinen koska siinä halutaan ymmärtää tutkittavaa asiaa syvällisemmin sekä laskennallisen analysoinnin tukena halutaan selvittää tulosten syy-seuraussuhteita.

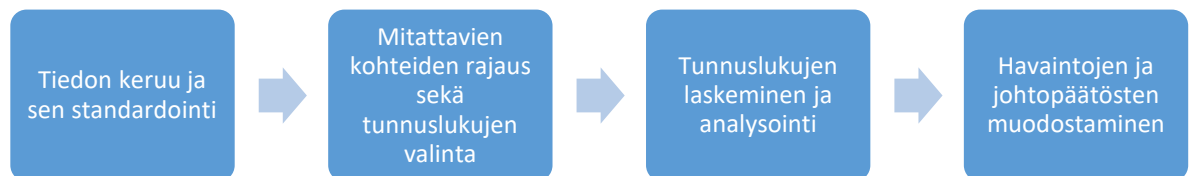
Tutkimuksen tutkimusstrategiana on tapaustutkimus. Tapaustutkimuksessa keskitytään tutkimaan yksittäistä tapahtumaa. Tutkimuksen kohteena voi olla esimerkiksi jokin ilmiö mitä tutkitaan tapauskohtaisesti, näin saadaan tutkittua kyseistä ilmiötä kuitenkin sen tuloksia yleistämättä. Tapaustutkimuksen tiedonkeruu menetelmää ei olla rajattu joko kvan-

titatiivisiin tai kvalitatiivisiin menetelmiin vaan siinä voidaan käyttää monipuolisesti eri menetelmiä tukeakseen parhaiten tutkimuksen aihetta. (Saaranen-Kauppanen & Puusniekka 2006)

4.2 Tunnuslukuanalyysin prosessi

Tunnuslukuanalyysin ensimmäinen vaihe opinnäytetyössä on tiedon kerääminen ja sen standardointi eli muokkaaminen vertailukelpoisemmaksi. Tieto kerättiin Alma Talent tietopalvelusta saaduista yrityksen virallisista tilinpäätöksistä ja niissä esitettyjä tietoja on oikaistu vastaamaan oikaistun tuloslaskelman ja taseen kaavoja. Tehdyt oikaisut esitetään kappaleessa 4.3.

Toisessa vaiheessa valitaan käytettävät tunnusluvut. Tunnukslukujen valintaan vaikuttavat tutkimuksen tarkoitus sekä itse tunnuslukujen käyttötarkoitus ja soveltuvuus, käytetyt tunnusluvut on esitetty kappaleessa 3. Tunnukslukujen valinnasta siirrytään niiden laskemiseen, raportointiin sekä havaintojen tekemiseen. Tunnukslukuanalyysin viimeisessä vaiheessa analysoidaan saatuja tuloksia ja muodostetaan johtopäätökset.

Kuva 11. Tunnukslukuanalyysin prosessi opinnäytetyössä

4.3 Tuloslaskelman ja taseen oikaisut

Case-yrityksen tuloslaskema sekä tase on oikaistu noudattaen Niskanen ja Niskanen (2003) esittämää oikaistun tuloslaskelman kaavaa mikä on esitetty taulukossa 3 sekä taulukossa 4 esitettävää oikaistun taseen kaavaa. Oikaistu tuloslaskema ja tase löytyvät tämän opinnäytetyön liitteinä.

Yrityksen virallinen tuloslaskelma oli hyvin pelkistetty, joten oikaistu tuloslaskelma muodostui pitkälti erien uudelleen nimeämisellä sekä niiden erittelemisellä. Virallisen tuloslaskelman erä materiaalit ja palvelut sisälsi valmiiksi tilikauden aikaiset ostot sekä varaston muutoksen, joten tämä erä on oikaistussa tuloslaskelmassa vain uudelleen nimetty eräksi aine ja tarvikekäyttö. Oikaistuun tuloslaskelmaan on lisätty kokonaan uusi erä käyttökate, joka kuvaa sitä kuinka paljon yrityksen tuloksesta jää voittoa, kun siitä miinustetaan sen toimintakulut. Rahoitustuotot ja -kulut on eritelty oikaistun tuloslaskelman kaavan mukaisesti hyödyntäen tilinpäätöksen liitetietoja. Erä nettotulos on lisätty kuvaamaan yrityksen toiminnan todellista tulosta ilman verojen sekä tilinpäätössiirtojen vaikutusta. Virallisessa tilinpäätöksessä esitetty erä tilinpäätössiirrot on täsmennetty poistoeroksi. Virallisessa tilinpäätöksessä ja sen liitetiedoissa ei käynyt ilmi, että yrityksellä olisi ollut satunnaisesti luokiteltuja tuloja taikka kuluja, joten näiden osalta oikaiseminen ei ollut tarpeellista.

Taseen vastaavat puolella yritys ei ollut aktivoinut viralliseen taseeseen perustamis- tai tutkimusmenoja, joten aineettomien hyödykkeiden oikaisu näiltä osin ei ollut tarpeen, vaan erä aineettomat hyödykkeet on saatu suoraan virallisesta taseesta. Aineelliset hyödykkeet on jaoteltu oikaistun taseen kaavaan mukaisesti virallisen tilinpäätöksen liitetietojen perusteella. Erään muut aineelliset hyödykkeet on yhdistetty virallisen tilinpäätöksen liitetietojen kohdat muut aineelliset hyödykkeet sekä käyttöomaisuuden ennakkomaksut. Tilikauden 2019 virallisen taseen vaihtuvissa vastaavissa esiintyvä erä pitkäaikaiset saamiset on siirretty oikaistun taseen pysyvien vastaavien erään sisäiset saamiset, sillä kyseessä on konsernilainasaaminen. Oikaistuun taseeseen on lisätty kokonaan uusi erä leasing vastuukanta, tämä esiintyy niin vastaavissa kuin vastattavissa. Virallisen taseen erä lyhytaikaiset saamiset on eritelty oikaistuun taseeseen kaavan mukaisesti liitetietojen perusteella. Muihin sisäisiin saamisiin on yhdistetty lyhytaikaiset konsernilainasaamiset, konsernin siirtosaamiset sekä muut konsernisaamiset.

Taseen vastattavaa puolella omaa pääomaa on oikaistu poistoerolla. Yritys ei ollut virallisessa taseessa siirtänyt poistoerosta verokannan mukaista osuutta laskennalliseen verovelkaan, joten myös poistoeroa on oikaistu verokannalla 20 % ja veron osuus on siirretty omalle rivilleen. Lyhytaikainen vieras pääoma on eritelty oikaistun taseen kaavan mukaisesti. Erään muut korottomat velat on yhdistetty siirtovelat, muut velat sekä konserniyrityksen muut velat. Tehdyt oikaisut vaikuttivat taseen loppusummaan leasing vastuukannan määrällä.

4.4 Tulokset

Tässä alaluvussa esitämme tunnuslukuanalyysin lasketut tunnusluvut tilikausilta 2019–2021. Lasketut tunnusluvut ovat kannattavuuden, vakavaraisuuden sekä maksuvalmiuden

tunnuslukuja. Koska työn tarkoituksena on myös pohtia miksi ja miten tunnusluvut ovat muodostuneet ja mitä lukujen taustalla voi olla esitetään työssä myös erät liikevaihto ja liiketoiminnan tuotot yhteensä. Näin myös lukija saa paremman kuvan siitä mistä luvut muodostuvat.

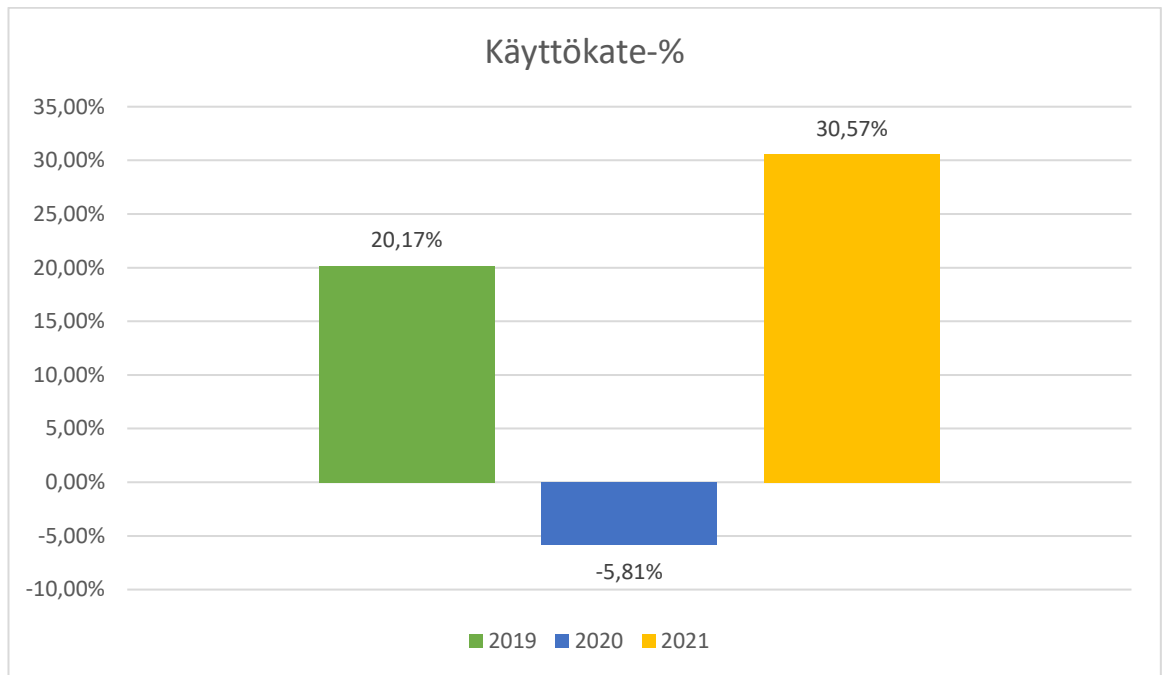

Kuva 12. Liikevaihto ja liiketoiminnan tuotot yhteensä tilikausilla 2019–2021

Yrityksen liikevaihto laski reilusti tilikaudesta 2019 tilikauteen 2020. Koronapandemialla ja sen tuomilla rajoituksilla voidaan olettaa olevan tähän suuri vaikutus. Rajoitusten purulla sekä talouden elpymisellä voidaan taas olettaa olevan vaikutus liikevaihdon nousuun tilikaudella 2021. Kuten yllä olevassa kuvasta huomaa niin liikevaihdon osuus liiketoiminnan kokonaistuotoista pieneni tilikausilla 2020 ja 2021. Yrityksen virallisista tilinpäätöksistä ei ilmennyt, että yritystoiminnan muut tuotot olisivat satunnaisesti tuotoiksi luokiteltavia eriä joten yritys on mahdollisesti mukauttanut toimintaansa lisätulojen saavuttamiseksi. Tilikaudella 2020 yritys sai rajoitusten takia valtiolta hyvitystä minkä osuus on sisällytetty liiketoiminnan muihin tuottoihin. Hyvityksen osuus liiketoiminnan muista tuotoista ei kuitenkaan ollut merkittävä.

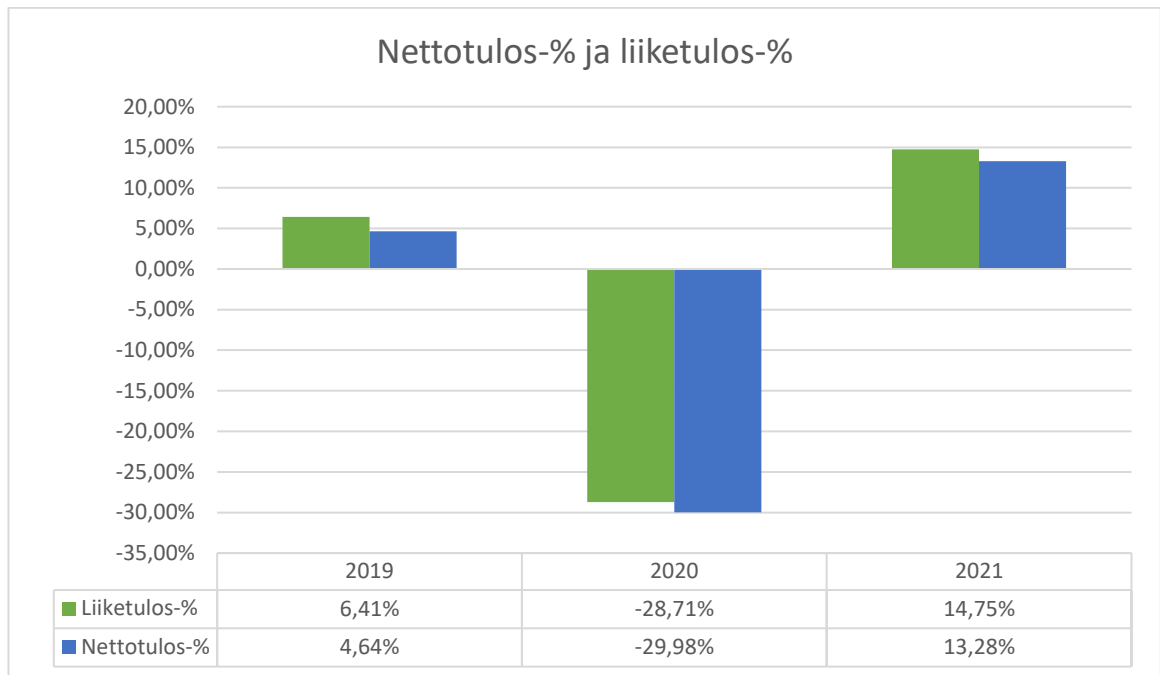
4.4.1 Kannattavuuden tunnusluvut tilikausilla 2019–2021

Yrityksen kannattavuuden mittareiksi tässä työssä valitut käyttökateprosentti, liiketulosprosentti sekä nettotulosprosentti tulevat kuvaamaan yrityksen tuloksen muodostumista. Kannattavuutta mitataan myös oman pääoman tuotto prosentilla. Kannattavuuden tarkastelu on yksi työn olennaisin osa, sillä sen odotetaan olevan kaikista alttein koronapandemian tuomille vaikutuksille.

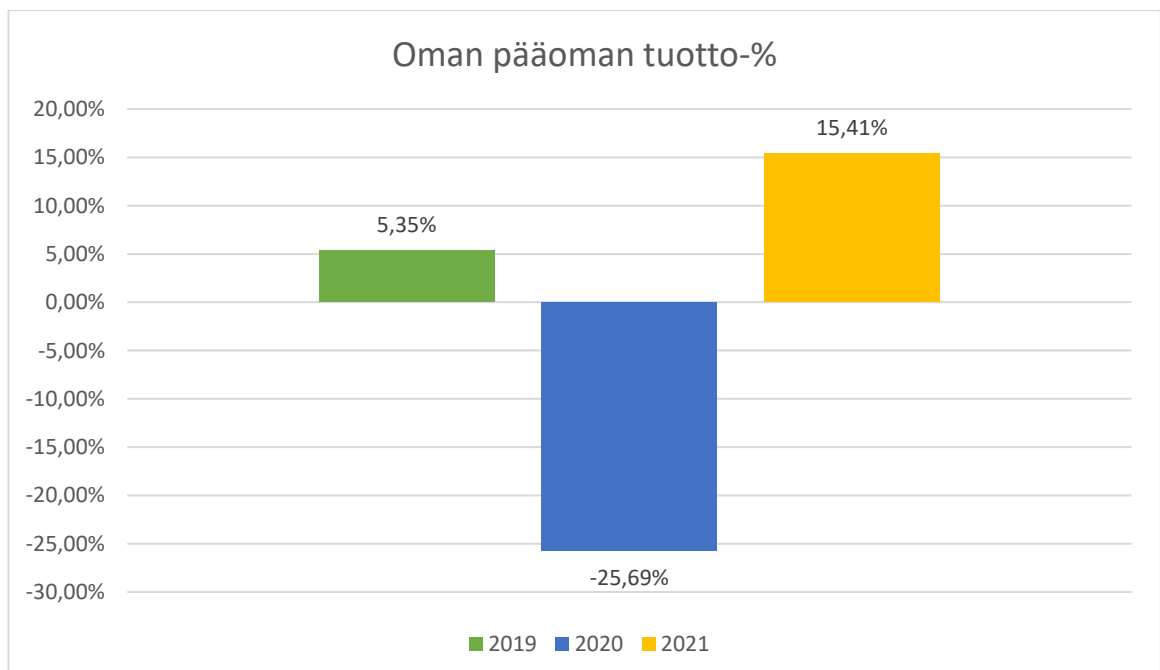
Kuva 13. Käyttökate-% tilikausilla 2019–2021

Yrityksen käyttökateprosentti laski tilikaudesta 2019 tilikauteen 2020 jopa 25,98 prosenttiyksikköä ja painui täten negatiivisen puolelle. Negatiivinen käyttökate tarkoittaa, että yritystoiminnan tuotot eivät yltä kattamaan niiden syntymiseen käytettyjä kuluja. Käyttökateprosentin lasku johtuu liikevaihdon laskusta, mikä on havaittavissa kuvassa 12. Tilikauteen 2021 mennessä käyttökateprosentti nousi korkeammalle kuin mitä se oli pandemiaa edeltäneellä tilikaudella 2019. Käyttökateprosentin nousu selittyy liikevaihdon elpymisellä sekä yrityksen toteuttamilla operatiivisista muutoksilla ja tehdyillä säästötoimilla. Operatiiviset muutokset ilmenevät myös yrityksen tulorakenteessa, sillä liiketoiminnan muilla tuotoilla oli silminnähden suurempi osuus verrattavissa tilikauteen 2019. Käyttökateprosentille ei ole asetettu yleispäteviä viitearvoja sillä sen tason tulkintaan vaikuttaa monet muut tekijät kuten yrityksen toimiala sekä pääomarakenne. Käyttökateprosentin tulisi kuitenkin olla riittävä kattamaan tuloslaskelmassa sen ala puolella olevat kulut.

Kuva 14. Liiketulos-% ja nettotulos-% tilikausilla 2019–2021

Liiketulosprosentin sekä nettotulosprosentin kehitys noudattaa samaa kaavaa kuin käyttökateprosentti. Tilikaudella 2020 yrityksen liiketulos- ja nettotulosprosentit painuvat reilusti pakkasen puolelle liiketulosprosentin ollessa -28,71 % ja nettotulosprosentin -29,98 %, nämä tarkoittavat molempien kohdalla merkittävää yli 34 prosenttiyksikönlaskua edellisestä tilikaudesta. Tilikaudella 2021 lukujen arvot kääntyivät parempaan ja jopa voitollisimmiksi kuin tilikaudella 2019 jolloin liiketulosprosentti oli 14,75 % ja nettotulosprosentti 13,28 %. Kehityksen suuntaan vaikutti eniten muutokset yrityksen liikevaihdossa, mutta myös yrityksen toteuttamat säästötoimenpiteet.

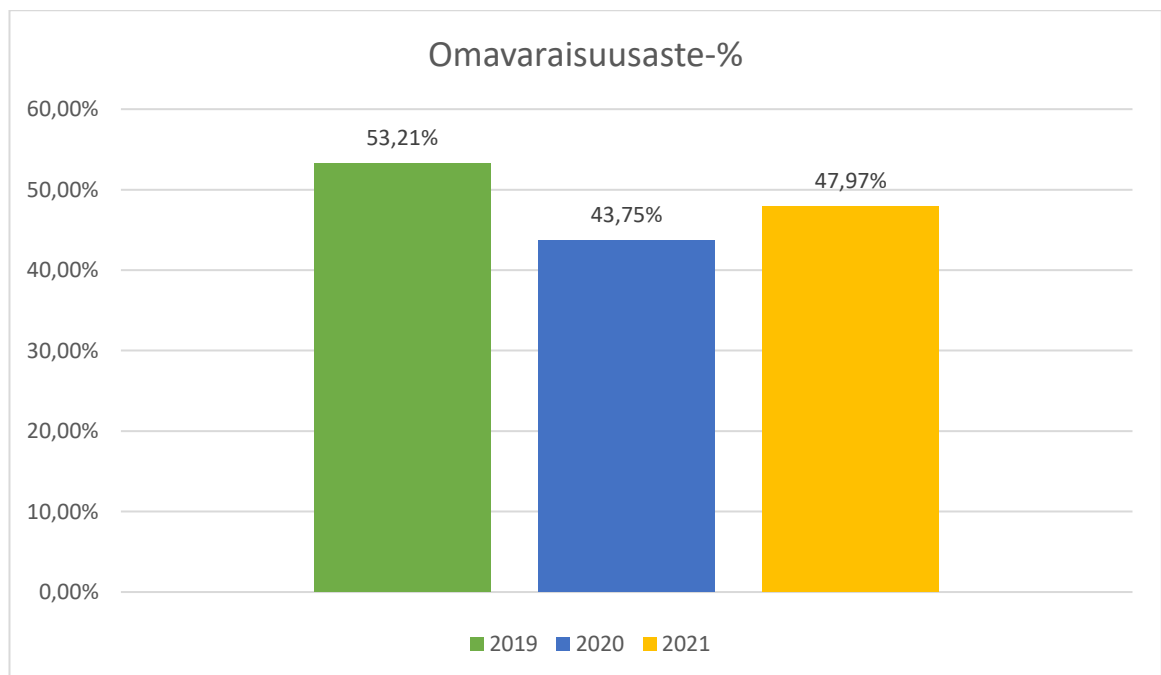

Kuva 15. Oman pääoman tuotto-% tilikausilla 2019–2021

Oman pääoman tuottoprosentti tilikaudella 2019 oli 5,35 % mikä on annettujen viitearvojen mukaan heikko. Tilikauden 2020 reilusti negatiiviseksi kääntynyt oman pääoman tuotto prosentti johtuu negatiivisesta nettotuloksesta sekä tappiollisesta tilikaudesta mikä laskee yrityksen omaa pääomaa. Vaikkakin edellisen tilikauden tappion vaikutukset yltävät myös seuraavalle tilikaudelle kehittyi luku korkeamman nettotuloksen ansiosta viitearvojen mukaan välttävälle tasolle tilikaudella 2021.

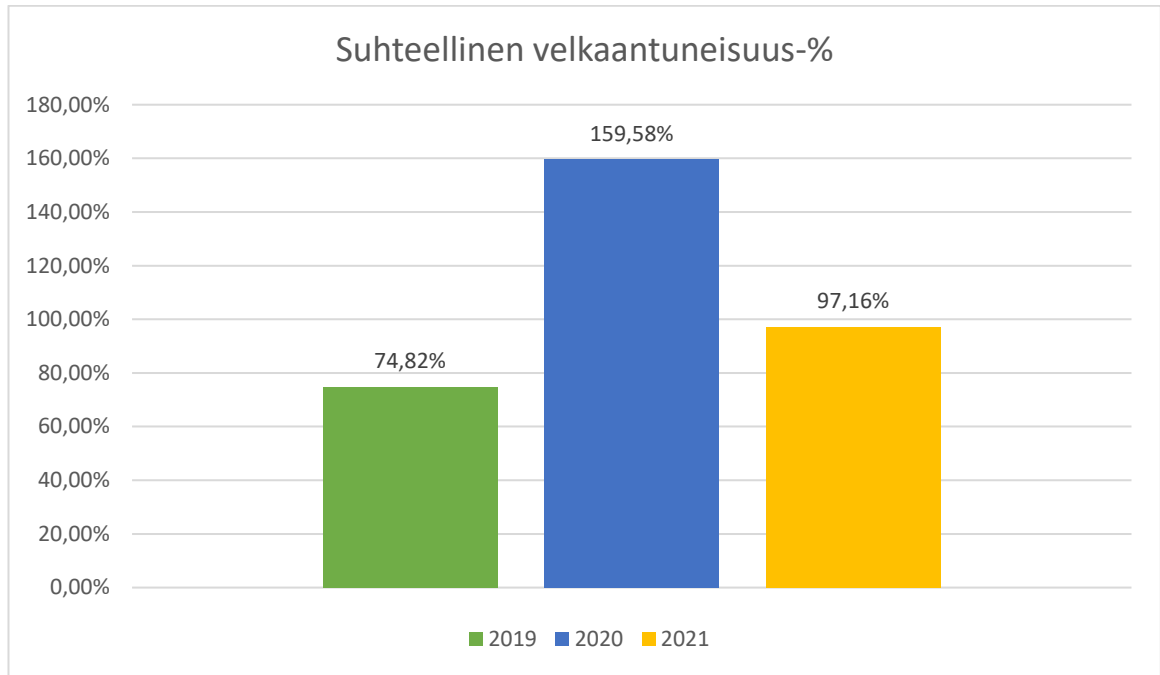
4.4.2 Vakavaraisuuden tunnusluvut tilikausilla 2019–2021

Yhtiön vakavaraisuuden tunnuslukujen tarkastelu tilikausilla, jotka sijoittuvat koronapandemian ajalle on erityisen oleellista, sillä vakavaraisuudella mitataan yrityksen kykyä selviytyä velvoitteistaan myös huonoinakin aikoina. Vakavaraisuutta tarkastellaan tässä työssä omavaraisuusasteen sekä suhteellisen velkaantuneisuuden kautta.

Kuva 16. Omavaraisuusaste-% tilikausilla 2019–2021

Tilikaudella 2019 eli ennen koronapandemian puhkeamista yhtiön omavaraisuusaste oli 53,21 %. Verratessa lukua tunnusluvulle asetettuihin viitearvoihin, voidaan todeta, että yhtiön omavaraisuus oli erinomaisella tasolla. Tilikaudella 2020 omavaraisuus lähti laskuun. Tämä selittyy pitkälti kannattavuuden muutoksella, sillä yhtiön tilikausi jäi tappiolliseksi, mikä taas laskee sen omaa pääomaa. Luku pysyi kuitenkin hyvällä tasolla sen ollessa 43,75 %. Tilikaudella 2021 omavaraisuus kääntyi nousuun ja oli 47,97 % vaikkakaan ei se yltänyt entiselle tasolle pidetään sen tasoa viitearvojen mukaan hyvänä.

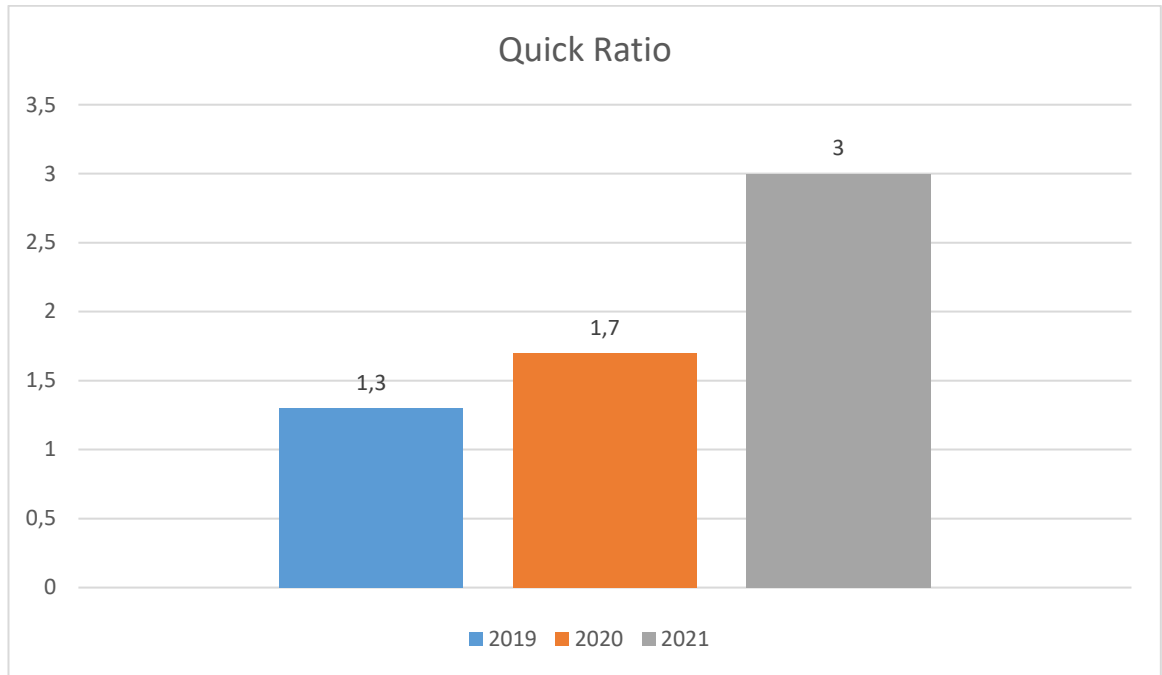

Kuva 17. Suhteellinen velkaantuneisuus-% tilikausilla 2019–2021

Yhtiön suhteellinen velkaantuneisuus jo ennen koronapandemian tuomia vaikutuksia oli hyvin korkea jopa 74,82 %. Esitettyjen viitearvojen perusteella tätä pidetään heikkona. Näin korkea velkaantuneisuus vaatisi yritykseltä hyvää ja vakaata kannattavuutta toiminnan jatkuvuuden edellytyksenä. Kuten kuviossa 12 esitetty, yrityksen liikevaihto romahti tilikaudella 2020 ja sen vaikutus heijastuu suoraan myös sen suhteelliseen velkaantuneisuuden luvun ollessa tuolloin 159,58 %. Tilikaudella 2021 luku kääntyi parempaan suuntaan sen ollessa 97,16 % vaikkakin viitearvojen mukaan oli se tällöinkin heikko.

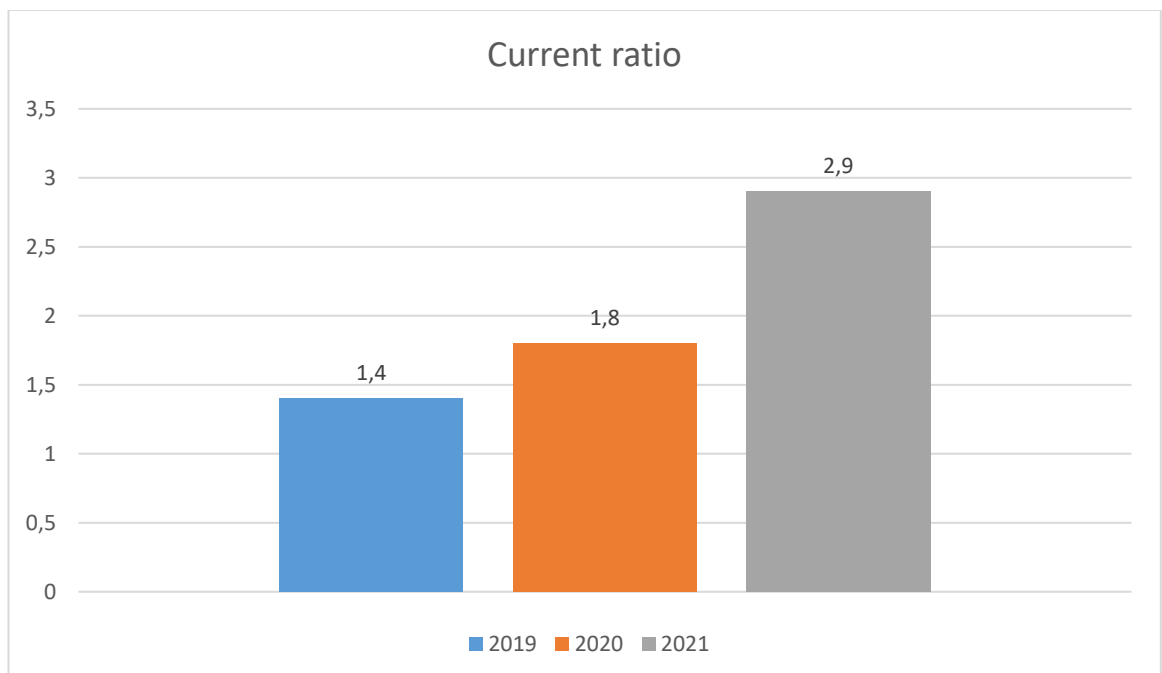
4.4.3 Maksuvalmiuden tunnusluvut tilikausilla 2019–2021

Tämä osio käsittelee case-yrityksen maksukyvyn kehitystä tarkastelujaksolla. Maksuvalmiuden tarkastelu on tärkeä osa tarkastellessa yrityksen koko talouden tilannetta, sillä yrityksillä on usein paljon juoksevia kuluja, joista sen tulee selviytyä myös niinä aikoina, kun tulorahoitus on heikkoa. Maksuvalmiutta mitataan quick ratio sekä current ratio tunnuslukujen kautta. Maksuvalmiutta tarkasteltaessa on hyvä muistaa, että tunnusluvut antavat vain yhden hetken tilanteen, mitkä tässä tapauksessa ovat yrityksen tilikausien tilinpäätöspäivät.

Kuva 18. Quick ratio tilikausilla 2019–2021

Quick ration kehitys tilikausilla 2019–2021 oli nousu suhdanteista kuten yllä olevasta kuvasta voi havaita. Jo tilikaudella 2019 tunnusluvun arvo yrityksellä oli 1,3 mikä on viitearvojen mukaan hyvä. Tilikaudella 2021 luvun arvo oli yli kaksinkertainen kuin mitä se oli tilikaudella 2019. Tunnusluvun arvo 3 tarkoittaa sitä, että yrityksen lyhytaikaiset saamiset sekä rahavarat voisivat maksaa yrityksen lyhytaikaiset velat kolminkertaisesti.

Kuva 19. Current ratio tilikausilla 2019–2021

Current ration laskukaava on hyvin saman tapainen kuin quick ration eivätkä tunnuslukujen arvot case-yrityksen tapauksessa paljoo toisistaan eroa. Tähän syynä on yrityksen suhteellisen pieni vaihto-omaisuus, jonka osuus lyhytaikaisista saamisista on tilikausilla ollut maksimissaan noin 5 %. Current ratio tunnusluvun arvon kehitys tarkastelujaksolla oli noususuhdanteinen. Tilikaudella 2019 luku oli 1,4 mikä on esitettyjen viitearvojen mukaan välttäväällä tasolla. Tilikaudella 2020 luku oli 1,8 ja tilikaudella 2021 2,9. Kehityksen suuntaan vaikutti se, että yrityksen lyhytaikaiset saamiset kasvoivat, mutta sen lyhyt aikainen vieras pääoma joko laski tai pysyi suhteellisen samana.

5 Pohdinta

Tässä luvussa käydään läpi tutkimuksen tuloksia, pohditaan niiden muodostumista sekä tehdään niistä lopulliset johtopäätökset tutkimusongelman ratkaisemiseksi. Kappaleessa käydään myös läpi opinnäytetyöprosessia ja oman osaamisen arviointia sekä tutkimuksen luotettavuutta.

5.1 Johtopäätökset

Tutkimuksen tarkoitus on selvittää miten koronapandemia on vaikuttanut case-yrityksen taloudelliseen tilanteeseen. Tätä varten on toteutettu tunnuslukuanalyysi yrityksen tilikau-
sista, jotka sijoittuvat pandemia ajalle. Tunnuslukuanalyysin johtopäätösten tarkoituksena on tarkastella yrityksen kannattavuuden, vakavaraisuuden sekä maksuvalmiuden tunnus-
lukujen kehitystä tällä ajanjaksolla sekä pohtia syy-seuraussuhteita näiden arvojen muo-
dostumiselle sekä mitä ne kielivät yrityksen taloudellisesta tilasta. Johtopäätösten on tar-
koitus vastata itse pää tutkimusongelmaan eli miten yrityksen taloudellinen tilanne on
muuttunut koronapandemian aikana.

Yrityksen lasketut kannattavuuden tunnusluvut noudattivat kaikki samaa kaavaa missä tili-
kaudella 2020 luvut lähtivät jopa rajuunkin laskuun ja olivat kaikki negatiivisen puolella,
kun taas tilikaudella 2021 luvut palasivat pakkasrajan yläpuolelle ja kohosivat korkeam-
miksi kuin tilikaudella 2019. Kannattavuuden tunnuslukujen kehitykseen vaikutti eniten
muutokset yrityksen liikevaihdossa, mutta myös etenkin tilikaudella 2021 lukuun vaikutti
myös yrityksen sopeutuminen tilanteeseen, mikä näkyy muun muassa kulujen pienentymi-
sellä. Saatujen tulosten perusteella voidaan todeta, että koronapandemia ja sen tuomat
rajoitukset vaikuttivat negatiivisesti yrityksen toiminnan kannattavuuteen tilikaudella 2020.

Yrityksen käyttökate-, liike-tulos- sekä nettotulosprosentin tunnuslukujen tasoa ilman toi-
mialan keskiverto tasoa sekä esimerkiksi omistajien voitonjako tavoitteita on hankala arvi-
oida. Luonnollisesti voidaan kuitenkin todeta, että tilikauden 2020 tappiollista tulosta ei
voida pitää hyvänä. Kannattavuuden kehityksen kannalta tilikautta 2021 taas voidaan pi-
tää onnistuneena. Oman pääoman tuotto-prosentin taso koko tarkastelujaksolla oli annet-
tujen viitearvojen mukaan parhaimmillaan välttävä ja kaikista alhaisin se oli tilikaudella
2020. Suuret investoinnit, jotka sitovat yrityksen omaa pääomaa voivat aiheuttaa alhaisen
oman pääoman tuotto-prosentin, joten tämän luvun tarkastelussa olisi myös hyvä seurata
myös sen kehitystä. Case-yrityksen tapauksessa luku oli tarkastelujakson lopussa nou-
sussa.

Kannattavuuden heikentymisellä voidaan tulosten perusteella nähdä olevan suora vaikutus myös yrityksen vakavaraisuuteen. Vakavaraisuutta mitattiin omavaraisuusasteprosentin sekä suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvulla. Molempien tunnuslukujen kehitys oli samankaltaista kuin kannattavuuden tunnuslukujen eli tilikauden 2020 tilinpäätöksen tilanne oli kaikista heikoin. Yrityksen omavaraisuusaste pysyi kuitenkin hyvällä tasolla koko tarkastelujakson ajan. Case-yrityksen hyvä omavaraisuusaste antaa yritykselle turvaa sen kohdatessa heikompia tilikausia ilman että huoli sen toiminnan jatkuvuudesta nousisi pinnalle. Yrityksen suhteellinen velkaantuneisuus oli tarkastelujakson alussa jo korkeahkolla tasolla. Yrityksiltä, joiden suhteellinen velkaantuneisuus on korkea, vaaditaan vakaata ja hyvää käyttökatetta, mitä se ei kuitenkaan tilikaudella 2020 ollut vaan suhteellinen velkaantuneisuus vain huononi kyseisellä tilikaudella. Tarkastelujakson lopussa luku ylsi viitearvojen mukaan välttävälle tasolle.

Maksuvalmiuden tunnuslukujen tulokset olivat siinä mielessä poikkeukselliset, että ne olivat ainoat joista ei tulosten perusteella ollut havaittavissa yrityksen kannattavuuden muutosten tuomia vaikutuksia. Case-yrityksen maksuvalmius oli noususuhdanteista koko tarkastelujakson ajan. Korkea maksuvalmius ei kutienkaan välttämättä ole hyvä asia sillä tämä voi tarkoittaa sitä, että yrityksen kassavaroja ei käytetä tehokkaasti. Maksuvalmiuden muutosten ei voida siis olettaa johtuen itse koronapandemiasta ja sen tuomista seurauksista, mutta sillä voidaan kuitenkin olettaa olleen vaikutus yrityksen omaan haluun parantaa maksuvalmiuttaan ja täten yritys on saattanut esimerkiksi lykätä investointejaan. Tämä ei kuitenkaan pitkällä aikajänteellä yrityksen kasvun kannalta välttämättä ole paras ratkaisu.

Tulosten perusteella on havaittavissa, että koronapandemian aikana yrityksen taloudelliset tunnusluvut kokivat pääsääntöisesti notkahduksen tilikaudella 2020. Tällöin rajoitukset olivat tiukimmillaan ja yksityinen kulutus oli alhaista. Tunnuslukujen arvojen heikentymiseen vaikutti eniten liikevaihdon lasku mikä kielii, sitä että koronapandemialla ja sen seurauksilla voidaan vahvasti olettaa olleen negatiivinen vaikutus case-yrityksen taloudelliseen tilanteeseen. Koronapandemian vaikutusta yrityksen tunnuslukuihin tukee myös se, että kannattavuuden tunnuslukujen arvojen kehitys noudattaa samaa kaavaa kuin yksityinen kulutus eli kun yksityinen kulutus oli laskussa, myös case yrityksen liikevaihto oli pienentynyt. Kun taas yksityinen kulutus lähti nousuun niin lähti myös yrityksen liikevaihto, jolloin myös kannattavuus sekä vakavaraisuus kasvoi.

Yhteenvedona tutkimuksen tuloksista ja niistä muodostettavista johtopäätöksistä voidaan todeta, että muutosta havaittiin jokaisella tarkastelun kohteena olevalla osa-alueella. Kaikista heikoin taloudellinen tilanne yrityksellä oli tilikaudella 2020. Yritys sai kuitenkin tehtyä

nopeasti korjausliikkeitä ja yhdessä nämä liikevaihdon elpymisen kanssa näkyy positiivisesti tilikauden 2021 taloudellisessa tilanteessa. Koronapandemian sekä taloudellisten tilanteen muutosten välistä yhteyttä ei voida osoittaa varmaksi, mutta se voidaan esitettyjen seikkojen perusteella vahvasti olettaa olevan ainakin osatekijänä. Tulosten perusteella voidaan myös todeta, että case-yrityksen heikentynyt taloudellinen tilanne osoittautui vain väliaikaiseksi sillä ei niitä ollut enää tilikaudella 2021 havaittavissa. Tämä viittaisi siihen, että yrityksen taloudellinen tilanne tarkastelujakson alussa on ollut niin terveellä tasolla, että yritys on kunnialla kestänyt huonommankin tilikauden, ilman että sen vaikutukset näkyisivät sen taloudellisessa tilanteessa pidemmän ajan.

5.2 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan validiteetilla sekä reliabiliteetilla. Näiden kahden tarkastelu määrällisessä ja laadullisessa tutkimuksessa eroavat jokseenkin toisistaan. (Vilka 2021, luku 7) Koska tässä opinnäyttyössä oli sekä määrällisen että laadullisen tutkimuksen piirteitä tarkastelemme sen luotettavuutta molemmista näkökulmista.

Määrällisessä tutkimuksessa validiteetilla eli pätevyydellä tarkoitetaan sitä, miten hyvin toteutettu tutkimusmenetelmä palveli itse tutkimuksen tulosten saavuttamista. Validissa tutkimuksessa ei siten systemaattisia virheitä tulisi olla. Tutkimuksen validius heikentyy, jos mitattavia tekijöitä ei olla tarpeeksi hyvin määritelty tai ei niitä olla ymmärretty halutulla tavalla. Täten määrällisessä tutkimuksessa validiutta tulisi tarkastella jo suunnitteluvaiheessa. (Vilka 2021, luku 7)

Määrällisen tutkimuksen luotettavuudella eli reliabiliteetilla tarkoitetaan tulosten tarkkuutta. Luotettava tutkimus on sellainen mikä pystytään toistamaan käyttäen samoja menetelmiä saavuttaen lopulta saman lopputuloksen. Tutkimuksen luotettavuutta heikentää satunnaiset virheet esimerkiksi käsiteltäessä kerättyä aineistoa. (Vilka 2021, luku 7)

Laadullisen tutkimuksen luotettavuus perustuu pitkälti sen uskottavuuteen eli tutkijan kykyyn esittää perustelut tekemiinsä valintoihin ja johtopäätöksiin tutkimuksessa. Käytännössä siis laadullista tutkimusta voidaan pitää luotettavana, mikäli tutkimuskohde sekä tulokittu aineisto ovat yhteensopivat eikä sen tuloksiin ole vaikuttaneet epäolennaiset tekijät. (Vilka 2021, luku 7)

Tämä opinnäytetyön tutkimuksen validius on siinä mielessä hyvä, että valitut menetelmät tukevat tutkittavaa asiaa. Tiedonkeruussa on käytetty yrityksen virallisia tilinpäätöksiä, minkä tietoja voidaan pitää luotettavina. Aineistoa on kuitenkin käsitelty, jotta siitä on

saatu vertailukelpoisempi ja virheet aineiston muokkaamisessa ovat mahdollisia mikä heikentää tulosten luotettavuutta. Aineiston muokkaamiseen vaikuttaa myös mahdolliset puutteet yrityksen tilinpäätöksen sisällössä, mitkä olisivat olleet olennaisia oikaisutarpeiden kannalta.

Laadullisen tutkimuksen piirteitä työhön toi erityisesti sen rajaaminen, jossa haluttiin keskittyä löytämään syy-seuraussuhteita koronapandemiassa sekä yrityksen taloudellisten tunnuslukujen muutosten välillä. Tutkimus ei suoraan osoita sitä, että lukujen taustalla on juuri koronapandemia ja sen tuomat seuraukset, mutta sitä voidaan pitää vahvana olettamuksena tai ainakin osatekijänä. Tätä teoriaa tukee koronapandemian aiheuttamat rajoitukset sekä muutokset yksityisessä kulutuksessa, minkä on todettu vaikuttaneen erityisesti kyseiseen toimialaan. Luotettavuutta työhön tuo myös sen menetelmäksi valikoitu tapaustutkimus, tällä menetelmällä pyrittiin olla yleistämättä koronapandemian vaikutuksia vaan on ne rajattu koskevan vain kohdeyritystä.

5.3 Opinnäytetyöprosessin ja oman osaamisen arviointi

Opinnäytetyöprosessiin toi erityisesti haasteita aiheen rajaaminen. Ennen työn aloittamista minulle oli selvää mistä aihealueesta itse haluan oppia lisää ja myös opinnäytetyöni tehdä. Tätä palvelevan tutkimusongelman sekä tarkemman kohteen rajaaminen osoittautui kuitenkin haasteelliseksi ja tästä syystä opinnäytetyösuunnitelmaani, sen aikataulua sekä itse tutkimuskohdetta täytyi uudelleen miettiä prosessin aikana.

Löytäessäni tutkimusongelmani sekä tavan millä haluan tätä ongelmaa lähteä ratkaisemaan, muodostui myös selvät raamit opinnäytetyölle. Tiesin heti, mitä haluan työni teoriaosuuden sisältävän sekä mistä lähdän sitä varten kirjallisuutta ja hyödynnettäviä lähteitä etsimään. Työn teoriaosuus, minkä yhtenä tarkoituksena on pohjustaa lukijaa tutkimukselle, oli myös itselle hyvin opettavainen ja hyödyllinen tutkimuksen suorittamisen kannalta. Tutkimusosion hankalin, mutta myös yksi opettavimmista osuuksista oli kerätyn tiedon muokkaaminen vertailukelpoisemmaksi. Tämän vaiheen toteuttamiseksi täytyi lukea paljon aihetta käsittelevää kirjallisuutta mahdollistaakseni sen, että tuloksista saadaan mahdollisimman luotettavat.

Kaiken kaikkiaan, kun alkua hankaluuksista päästiin eteenpäin, opinnäytetyöprosessi eteni suunnittelemani tavalla ja onnistuin luomaan opinnäytetyöni suurin piirtein sellaiseksi kuin olin sen suunnitellut.

Lähteet

- Alhola, K. & Lauslahti, S. 2000. Laskentatoimi ja kannattavuuden hallinta. WSOY. Porvoo.
- Alma Talent s.a. Current ratio. Luettavissa: <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/mak-suvalmius/current-ratio/> Luettu: 21.9.2022.
- Alma Talent s.a. Käyttökate-%. Luettavissa: <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/kannattavuus/kayttokate-prosentti/> Luettu: 21.9.2022.
- Alma Talent s.a. Nettotulos ja nettotulos-%. Luettavissa: <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/kannattavuus/nettotulos-ja-nettotulos-prosentti/> Luettu: 21.9.2022.
- Alma Talent s.a. Oman pääoman tuotto-%. Luettavissa: <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/kannattavuus/oman-paaoman-tuotto-prosentti-roe/> Luettu: 21.9.2020.
- Alma Talent s.a. Omavaraisuusaste-% Luettavissa: <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/vakavaraisuus/omavaraisuusaste-prosentti/> Luettu: 21.9.2022.
- Alma Talent s.a. Suhteellinen velkaantuneisuus. Luettavissa: <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/vakavaraisuus/suhteellinen-velkaantuneisuus-prosentti/> Luettu: 21.9.2022.
- Alma Talent s.a. Tunnuslukuopas. Luettavissa: <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/kannattavuus/>. Luettu: 21.9.2022.
- Alma Talent s.a. Quick ratio. Luettavissa: <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/mak-suvalmius/quick-ratio/> Luettu: 21.9.2022.
- Ahosola, J. & Ahosola, J. 2020. Kirjanpidon ja verotuksen erityiskysymyksiä käytännölläheisesti. Kauppakamari. E-Kirja. Luettu: 21.9.2022.
- Euro & Talous 2021. Talous kasvaa koronan varjossa. Luettavissa: <https://www.eurojalous.fi/fi/2021/5/talous-kasvaa-koronan-varjossa/> Luettu: 19.10.2022.
- Haaramo, V. & Palmuaro, S. & Peill, E. 2018. Pörssiyhtiön tilinpäätös. Alma Talent. E-kirja Luettu: 20.8.2022.
- Kallunki, J-P. 2022. Tilinpäätösanalyysi. Alma Talent. E-Kirja. Luettu: 21.9.2022.
- Kerbs T. 2020 Juoksevasta kirjanpidosta tilinpäätökseen. Helsingin kamari Oy. E-kirja. Luettu: 16.9.2022.
- Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339.
- Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.
- Koppa 2015. Määrällinen tutkimus. Jyväskylän yliopisto. Luettavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus> Luettu: 14.10.2022.
- Leppiniemi J. & Kykkänen, T. 2019. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. Alma Talent Oy. E-Kirja. Luettu: 10.8.2022.

Niskanen J. & Niskanen, M. 2003. Tilinpäätösanalyysi. Edita. Helsinki.

Saaranen-Kauppinen A. & Puusniekka A. 2006. Tapaustutkimus. Luettavissa: https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L5_5.html Luettu: 14.10.2022.

Salmi, I. 2020. Mitä tilinpäätös kertoo? Edita. E-kirja. Luettu: 10.8.2022.

Seppänen, H. 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. Kauppakamari. E-kirja. Luettu: 25.10.2022.

Tilastokeskus 2021. Talouden tilannekuva. Luettavissa: <https://www.stat.fi/ajk/koronavirus/koronavirus-ajankohtaista-tilastotietoa/miten-vaikutukset-nakyvat-tilastoissa/talouden-tilannekuva> Luettu: 19.10.2022.

Vilka, H. 2021. Päivitetty painos. Tutki ja kehitä. PS-kustannus. Jyväskylä. E-kirja. Luettu: 7.11.2022.

Vilkkumaa, M. 2017. Tulosrohmut: yrityksen kannattavuuden suojaaminen. Alma Talent. E-kirja. Luettu: 16.9.2022.

Yritystutkimus Ry. 2017. Yritystutkimuksen Tilinpäätösanalyysi. Gaudeamus Oy.

Liitteet

Liite 1. Case-yrityksen oikaistu tuloslaskelma tilikausilta 2019–2021

Oikaistu tuloslaskelma			
Tilikausi	2019	2020	2021
LIIKEVAIHTO	21 379 840,30	11 728 781,18	18 752 711,11
Liiketoiminnan muut tuotot	4 421,12	934 016,78	1 175 967,96
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	21 384 261,42	12 662 797,96	19 928 679,07
Aine ja tarvikekäyttö	-3 155 725,03	-1 449 352,03	-2 203 382,25
Ulkopuoliset palvelut			
Henkilöstökulut	-7 791 175,36	-5 818 937,35	-6 821 007,79
Laskennallinen palkkorjaus			
Liiketoiminnan muut kulut	-6 124 649,69	-6 129 785,79	-4 811 523,29
Valmisteveraston muutos			
KÄYTTÖKATE	4 312 711,34	-735 277,21	6 092 765,74
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 942 051,12	-2 900 259,21	-3 152 720,16
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä			
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset			
LIIKETULOS	1 370 660,22	-3 635 536,42	2 940 045,58
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	19 220,50	15 641,83	14 517,36
Muut korko- ja rahoitustuotot	45 608,11	12 550,98	14 522,59
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-289 171,16	-187 307,25	-321 308,29
Kurssierot	-3 209,64	-1 912,47	-811,51
Sijoitusten ja arvopaperien arvonmuutokset			
Välittömät verot	-149 910,52	-8,64	
NETTOTULOS	993 197,51	-3 796 571,97	2 646 965,73
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
KOKONAISTULOS			
Poistoeron lisäys/vähennys	-4 000 000,00		-1 256 637,86
Verotusperusteisten varausten lisäys/vähennys			
Laskennallinen palkkorjaus			
Käyvän arvon muutokset			
Muut tuloksenoikaisut			
Tilikauden voitto/tappio	-3 006 802,49	-3 796 571,97	1 390 327,87

Liite 2. Case-yrityksen oikaistu tase vastaavaa tilikausilla 2019–2021

Oikaistu tase	2019	2020	2021
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	485 214,33	1 168 440,43	1 538 095,98
Tutkimusmenot			
Kehitysmenot			
Liikearvo			
Muut aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	485 214,33	1 168 440,43	1 538 095,98
Maa- ja vesialueet	87 085,56	87 085,56	87 085,56
Rakennukset ja rakennelmat	11 083 840,94	11 025 807,44	9 955 744,43
Koneet ja kalusto	14 261 062,92	13 184 940,92	11 933 551,33
Muut aineelliset hyödykkeet	2 105 565,29	1 604 481,03	1 622 934,94
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	27 537 554,71	25 902 314,95	23 599 316,26
Sijoitukset:			
Sisäiset osakkeet ja osuudet			
Muut osakkeet ja osuudet			
Sisäiset saamiset	100 000,00		
Muut saamiset ja sijoitukset	1 132 376,25	135 172,78	135 172,78
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	1 232 376,25	135 172,78	135 172,78
Leasing vastuukanta	169 828,56	131 672,75	97 364,87
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	254 036,12	319 301,11	237 496,35
Keskeneräiset tuotteet			
Valmiit tuotteet			
Muu vaihto-omaisuus			
Vaihto-omaisuus yhteensä	254 036,12	319 301,11	237 496,35
Myyntisaamiset	69 181,57	32 348,22	95 984,25
Sisäiset myyntisaamiset	94 920,58		
Muut sisäiset saamiset	461 255,86		
Muut saamiset	4 530 631,52	5 996 060,02	10 063 608,35
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	5 155 989,53	6 028 408,24	10 159 592,60
Rahat ja pankkisaamiset	123 213,70	158 674,82	192 710,20
Vastaavaa yhteensä	34 958 213,20	33 843 985,08	35 959 749,04

Liite 3. Case-yrityksen oikaistu tase vastattavaa tilikausilla 2019–2021

VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	2 135 986,67	2 135 986,67	2 135 986,67
Ylikurssirahasto			
Muut rahastot			
Kertyneet voittovarot	14 964 176,35	15 557 373,86	11 760 819,17
Tilikauden tulos	593 197,51	- 3 796 554,69	1 390 327,87
Pääomalainat			
Oma pääoma yhteensä	17 693 360,53	13 896 805,84	15 287 133,71
Poistoero	879 218,91	879 218,91	1 884 530,01
Oikaistu omapääoma yhteensä	18 572 579,44	14 776 024,75	17 171 663,72
VIERAS PÄÄOMA			
Lainat rahoituslaitoksilta	11 960 000,00	15 020 000,00	14 560 000,00
Eläkelainat			
Saadut ennakot			
Sisäiset velat			
Muut pitkäaikaiset velat			
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	11 960 000,00	15 020 000,00	14 560 000,00
Laskennallinen verovelka	219 804,73	219 804,73	471 132,50
Leasing vastuukanta	169 828,56	131 672,75	97 364,87
Korolliset lyhytaikaiset velat	1 480 000,00	1 680 000,00	1 440 000,00
Saadut ennakot	54 104,87	70 339,48	162 596,07
Sisäiset ostovelat	300,00		
Ostovelat	689 341,33	715 812,73	591 989,65
Muut korottomat velat	1 812 254,27	1 230 330,64	1 465 002,23
Lyhytaikainen vieraspääoma yhteensä	4 036 000,47	3 696 482,85	3 659 587,95
Vastattavaa yhteensä	34 958 213,20	33 843 985,08	35 959 749,04